Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47-йил чиқиши. № 64 (13.020). 18 МАРТ 1965 йил ПАЙШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ЧОРВАДОРЛАРИ СУТ СОТИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИЛАР

Тошкент областидаги колхоз ва совхозларнинг чорвадорлари давлатга сут сотиш квартал планини муддатидан олдин бажардилар. 10543 тонна сут топширилди. Бу эса планда кўзда тутилганидан 143 тонна кўпдир. Янгийўл, Юқори Чирчиқ, Орджоникидзе ва бошқа районларнинг хўжаликлари давлатга пландан ташқари сут сотмоқдалар. (ЎзТАГ).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

● Етти йиллик мобайнида Украинада математик методлар ва ҳисоблаш техникасини халқ хўжалигига жорий этишда талайгина иш қилинди. Ҳозир республиканинг иқтисодий районларида ўн битта ҳисоблаш маркази ишлаб турибди, турли вазифаларни бажарадиган неча минглаб электрон машиналардан фойдаланилмоқда. Айниқса Донецк, Днепр бўйи ва Харьков халқ хўжалиги кенгашларида кўплаб машина-ҳисоблаш установкалари ишлаб турибди.

● Ставрополь ўлкасидаги Спицевка станциясида монтаж қилиш усулида мамлакатда биринчи йиғма темир-бетон элеватор қурилмоқда. Янги лойиҳага мувофиқ, башнялар силос бостириладиган корпус ичида қурилган. Бу икки объект заводда тайёрланган бир типдаги конструкциялардан йиғилмоқда. Бетон сарфлаш 10 процент, металл сарфлаш 25 процент камаяди. Қурилиш ишларининг сермеҳнатлиги қарийб ярмига қисқаради.

● БУ ЙИЛ ВОЛИНДА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН 279 ЗВЕНО ТУЗИЛДИ. БУ ЗВЕНОЛАР ЭНГ КАМ МЕҲНАТ САРФЛАГАН ҲОЛДА ҚАРИЙБ 20 МИНГ ГЕКТАРДА КАРТОШКА, ҚАНД ЛАВЛАГИ ВА МАККАЖУХОРИ ЕТИШТИРАДИЛАР. БУ ЗВЕНОЛАР КУКЛАМГИ ДАЛА ИШЛАРИГА ЖУДА ЯХШИ ТАЙЁРГАРЛИК КУРИШДИ.

● Латвияга келаётган Дашава гази «Марупе» колхозининг теплица экинларини исита бошлади. Бу билан республикада қишлоқ хўжалигининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун табиий газдан фойдаланишга киришилди. Латвиядаги ўттиздан ортиқ қишлоқнинг аҳолиси суюқ газдан фойдаланмоқда.

● Бу йил Ока бўйи Халқ хўжалиги кенгашининг корхоналари 200 хилдан ортиқ янги саноат буюмларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқдалар. Қозон-вентилятор заводининг машинасозлари шаҳарнинг аҳоли яшайдиган кварталларини иситадиган секцион иситиш қозонини яратдилар. Бу қозон қаттиқ, суюқ ва газ ёқилғи билан ишлаши мумкин. Бу янги қозон «Тула-1» деб аталди. Бундай қозоннинг уч установкаси эски «МГ-2Т» маркали конструкциядаги тўртта қозоннинг ўрнини олади. Бу эса мамлакат миқёсида кўплаб ёқилғи, металл, меҳнат ва пул тежаб қолиш имконини беради. (ТАСС).

САНОАТГА — МАЛАКАЛИ КАДРЛАР!

Жамиятимизнинг куч-қудрати, аркони давлати, шон-шавкати бўлган ишчилар синфи, меҳнаткаш деҳқонлар ва халқ интеллигенцияси билан ҳамкорликда мамлакатимизда коммунизмнинг муҳташам биносини барпо этмоқда, Коммунистик партия раҳнамолигида КПСС Программасида белгилаб берилган улуғвор режаларни амалга ошириш учун ҳормай-толмай курашмоқда. Улуғ Ленин даҳосидан нур эмиб, халқлар дўстлигининг мусаффо чашмасидан баҳраманд бўлиб вояга етган, камол топаётган ўлкамизнинг бугунги жамолига, унинг мафтуни ва бунёдкори, куйчиси ва ижодкори бўлган Ўзбекистон индустрияси меҳнаткашларининг жаҳонни лол қолдираётган ҳайратомуз ишларига бир назар ташлайлик: саноат тараққиётининг замонавий поғонасига кўтарилган республикамиз энди ўз маҳсулотини тўрт иқлимга — Европа ва Америкага, Осиё ва Африкага чиқармоқда.

Ўзбекистон халқ шоири Ғафур Ғулом ибораси билан айтганимизда, тиниқ дўстлик ила шафқат-идрокнинг монолит тимсоли бўлган улуғ рус ишчисининг қўлида таълим олиб, етуклик шаҳодатномасига муяссар бўлмиш зеҳни ўткир, илми етук ишчиларимиз, инженер-техникларимиз эндиликда Афғонистон ва Ҳиндистонда, Куба ва Бирлашган Араб Республикасида миллий экономикани бунёд этишга сафарбар этилганларга саноат илмидан дарс бермоқдалар. Бу, бир томондан, янги мукаммал ижтимоий тузум ва унинг ҳур фарзанди бўлган Инсон заковати ва тафаккури шарофати бўлса, иккинчи жиҳатдан, қуллик занжирларидан халос бўлиб, эркин турмуш қураётган ўлкалар ва элатлар учун шундай бир жозибадор намунаки, бу намуна илҳом манбаи, истиқбол кўзгусидир.

Ўзбекистон маркаси севимли Ватанимизда ҳам, чет элларда ҳам шуҳрат топаётган, эъзозланаётган экан, бу йирик, мукаммал жиҳозланган юзлаб корхоналарда жон куйдириб ишлаётган уч юз эллик минг нафар ишчи ва қирқ мингга яқин инженер-техник ходимларимиз самарали меҳнатининг мевасидир. Қардош-қондош халқлар вакиллари билан қўлни-қўлга бериб, бири-бирига шогирд, бири-бирига устоз бўлиб меҳнат қилаётган бугунги металлург қора замонда рўшнолик кўрмай, қадди ёй бўлган темирчининг эвараси-ку, қишлоқ хўжалигимиз учун ажойиб машиналар ясаб бераётган моҳир ишчининг бобокалони эса аравасоз ўтган эди, автомат тўқимачилик станокларини бошқараётган Садди Пўлатова, Хурсанд Ражабова сингари қиз-жувонларимизнинг дугоналари ўтмишда чарх устида бош эгиб, кўз ёш тўкиб, инсонга қафас бўлган замонани қарғаб оламдан ўтиб кетдилар.

Совет ижтимоий тузуми, Коммунистик партия ҳунарманд халқимизга юксалиш, тараққиёт йўлини кўрсатиб берди, қўли гул меҳнаткаш ижодий кучларининг гуллаб-яшнаши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб берди.

Ҳозир республикада саноатнинг юз тармоғи барпо этилган. Оғир саноатнинг машинасозлик, рангли ва қора металлургия, кўмир ва нефть саноати, газ, химия, энергетика ҳамда қурилиш материаллари индустрияси каби тармоқлари, озиқ-овқат саноати ва енгил саноат барқ уриб ривожланмоқда. Саноатнинг мавжуд ҳамма тармоқларида малакали ишчи ва инженер-техник ходимлар унумли ишлаётган ҳамда уларнинг техникавий, маданий савияси тобора ортиб бораётганлиги, индустриямиз меҳнаткашлари бундан буён ҳам коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга қодир эканликларидан далолат бериб турибди.

Саноатимизнинг ривожланиш сўръатлари замонамизга, космос даврига монанддир. Бутун мамлакатда бўлгани сингари республикамизда ҳам янги, йирик корхоналар қурилмоқда. Бутун бошлиқ саноат тармоқлари юзага келмоқда. Барқ уриб ривожланаётган газ саноати шулар жумласидандир. Эндиликда Ўзбекистон Совет Иттифоқининг йирик ёқилғи базасига, химия индустриясининг улкан хом ашё манбаига айланиб қолди. Янги табиий газ конларини қидириб топиш ва ишга солишда республика Давлат ишлаб чиқариш геология комитети ҳамда Халқ хўжалиги кенгаши «Бухоранефтегаз» бирлашмасининг ишчи ва инженер-техник ходимлари унумли ишладилар, газ саноатининг ривожига баракали ҳисса қўшмоқдалар. Конларни қидириб топиш мақсадида ҳам, уларни ишга солиш юзасидан ҳам пармалаш ишлари ҳажми йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бу ўз навбатида пармалаш ишларида банд бўлган ходимлар савиясини ошириб боришни, уларнинг малакасини муттасил кўтаришни, олий маълумотли мутахассис кадрлар тайёрлашни яхшилашни тақозо этади. Аммо редакцияга келаётган хат-хабарларда қайд қилиб ўтилганидек, «Бухоранефтегазразведка», «Каршинефтегазразведка» каби пармалаш трестларида ишчиларни ўқитишга, билим ва малакасини оширишга дуруст эътибор берилмаяпти, пармаловчилар малакасини ошириш тўғрисида ҳукумат қарори бажарилмай келяпти. Пармалашда авариялар, бунинг оқибатида табиий газнинг кўплаб исроф бўлишига пармаловчилар ўқувига эътибор берилмаётганлиги сабаб эканлиги аён эмасми, ахир! Республика Давлат ишлаб чиқариш геология комитети пармаловчи ишчилар техникавий билимини оширишга эътиборни кучайтириши, Тошкент политехника институти раҳбарлари эса нефть ва газ қудуқлари пармалаш мутахассислиги бўйича билимдон мутахассислар тайёрлашга давлат нуқтаи назаридан қарашлари лозим. Кези келганда шуни айтиб ўтиш ўринлики, ҳанузгача ўзбек тилида пармаловчига қўлланма бўладиган, унга мураккаб пармалаш техникасининг «алифбе» сини тушунтириб берадиган бирорта китобча нашр этилгани йўқ.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари учун юксак малакали муқим ишчи кадрлар тайёрлаш борасида республикамизда кўп иш қилинди. Хусусан, профессионал-техника таълими билим юртларида сўнгги уч йилда саноат, транспорт ва алоқа корхоналари учун 10 мингдан кўпроқ ишчи тайёрланди. Лекин шунга қарамай, кўпгина саноат корхоналарида малакали кадрлар етишмаётир. Бу, индустриямизнинг машинасозлик, қурилиш материаллари саноати, пахта тозалаш ва радио-электротехника тармоқларида айниқса сезиларлидир. Ана шу тармоқларга қарашли кўпгина саноат корхоналарининг раҳбарлари ишчиларни курсларда ўқитишни ва индивидуал-бригада таълимини тўғри уюштириш тўғрисида яхши ғамхўрлик қилмаётирлар, илғор тажриба мактабларининг ишини яхши йўлга қўймаётирлар.

Баъзи саноат тармоқларида ишчи ва инженер-техник ходимлар етишмаётганлиги устига кадрлар қўнимсизлигига ҳам йўл қўйилмоқда. Жумладан, Халқ хўжалиги кенгашининг пахта тозалаш саноати бошқармаси корхоналарида 1964 йилда 275 мутахассис ишга олинган бўлса, 280 мутахассис ишдан бўшаган. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Самарқанд область пахта тайёрлаш трестларида кадрлар билан ишлаш айниқса ёмон. Бу фактлар республика индустриясининг асосий тармоқларидан бири бўлган пахта тозалаш саноати корхоналарида кадрларни тарбиялаш ва вояга етказишга дуруст эътибор берилмаётганлигини кўрсатмайдими! Шундай экан, анчагина пахта тозалаш корхоналарида тола сифатининг пастлигига ҳамда маҳсулот таннархининг қимматлашиб кетаётганлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Корхоналарнинг партия ташкилотлари ва раҳбарлари ишлаб чиқаришнинг ёш, талантли ташкилотчиларини раҳбарлик вазифаларига дадил кўтаришлари, уларнинг ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқиши ва иш малакасини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишлари лозим.

Республикамиз саноат корхоналари даврасида донг таратиб ишлаётган, етти йиллик топшириқларини муваффақиятли бажараётган коллективлар тобора кўпайиб бормоқда. Ишнинг кўзини биладиган, моҳир ташкилотчи, билимдон раҳбар кадрлар сафи ҳам йилдан-йилга кенгаймоқда. Тошкент тўқимачилик комбинати директори З. Абдуллаев, «Ташавтомаш» заводи директори И. Припусков, Навоий химия комбинати директори С. Корько, Тошкент нон-кондитер комбинати директори А. Рустамов ўртоқлар шулар жумласидандир. Лекин корхона раҳбарлари орасида озчиликни ташкил этса-да, нўноқ, завод-фабрика экономикасини кўтаришга ноқобил, кўпчиликни, коллективни менсимайдиган, мақтанчоқ, субутсиз, ваъдабоз, бақироқ кишилар ҳам бор.

Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасига ўртоқ С. Ҳикматов раҳбарлик қилмоқда. Бошқарма корхоналарига ўрнатилган ускуналар эски, унумдорлиги паст, қурилишларга сифатсиз ғишт юборилмоқда. Ўзи ишлаётган соҳа бўйича мутахассис бўлмаган ўртоқ С. Ҳикматов корхоналарга малакали раҳбарлик қилолмаётир, ишнинг кўзини топишга қурби етмаяпти, бутун коллективни қолоқликдан чиқишга сафарбар этолмаяпти. Шунингдек, Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик фабрикаси (директори ўртоқ Маҳмудова, бош инженери Токарев), Фарғона кўн-пойафзал фирмаси (директори ўртоқ Воронин, бош инженери ўртоқ Андрияди), «Автотрактородеталь» заводи (директори ўртоқ Шаевич, бош инженери ўртоқ Львовский) сифатсиз маҳсулот тайёрламоқда. Бу корхоналарнинг ишбошилари раҳбарлик санъатини пухта эгалламаганликларини, замон талабидан орқада қолаётганликларини кўрсатмоқдалар.

Саноат, транспорт, алоқа корхоналари учун юқори малакали кадрлар тайёрлашда олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларининг роли каттадир. Институт ва техникумларга ўзи танлаган мутахассислик бўйича бирон-бир корхонада ишлаб малака ва тажриба орттирган, ўз касбига меҳр қўйган ёшларни қабул қилишга алоҳида эътибор бериш лозим. Олий мактабларимиз саноатнинг янги, эндигина ривожланиб келаётган соҳалари бўйича, шунингдек корхоналар эҳтиёж сезаётган мутахассисликлар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлашга биринчи даражали вазифа деб қарашлари керак. Химия, рангли металлургия, машинасозлик корхоналарида маҳаллий аҳоли вакилларидан малакали ишчи кадрлар тайёрлашга эътиборни янада кучайтириш керак.

Ўзбекистонда совет ҳокимияти йилларида саноат ишчи ва инженер-техник ходимларининг бутун бир армияси вояга етди. Улар коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажармоқдалар. Етти йилликнинг якунловчи йилида ҳам саноатимиз ходимлари янги зафарларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдириш мумкин.

Яйловларда меҳнат қилаётган чўпонлар Нукусдаги Ўрта Осиёда ягона намат-ўтов комбинати маҳсулотларига юксак баҳо бермоқдалар. Суратда комбинатнинг илғор ишчиси юқори маҳсулот ишлаб чиқариш учун кураш ташаббускори Марям Ўтемуродовани кўриб турибсиз.

И. Душкин ва М. Илёусинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЗАФАР САТРЛАРИ

Наманган районидаги «Қизил байроқ» колхози паррандачилари давлатга тухум топшириш биринчи квартал планини муддатидан илгари бажардилар. Наташа Борисова ўзи боқаётган товуқлардан икки ярим ой ичида пландаги 3850 дона ўрнига 11 минг донадан ортиқ тухум олди.

М. ШАМСИДДИНОВ.

Вобкент районидаги Карл Маркс номли колхознинг сут-товар фермаси ходимлари давлатга 32 тоннадан ортиқ сут топшириб, биринчи квартал планини бажардилар. М. Назарова, Ҳ. Рашидова, М. Ёдгорова ўртоқлар ўзларига биркитилган сигирлардан ҳар куни 100-110 литр сут соғиб олмоқдалар.

Ч. РАҲИМОВ.

Орджоникидзе районидаги сабзавоткорлар ғанимат кунлардан оқилона фойдаланиб, эртаги сабзавот экишни кучайтириб юбордилар. Район бўйича 385 гектар ерга эртаги картошка экилиб, план ортиғи билан адо этилди.

Ў. ЗОКИРОВ.

СЎЗ — МАШЪАЛЛАРИМИЗГА

ЮКСАЛИШ

Зиёдулла ЭРГАШЕВ,
Сурхондарё областидаги Гагарин номли совхознинг директори

Совхозимиз бундан ўттиз беш йил муқаддам Канайди ва Лалминор массивларида ташкил этилди. Ўша йили биз 20 минг бош жайдари, жуни дағал, териси кўримсиз қоракўл қўйларга эга эдик.

Энди у даврлар ўтиб кетди. Чорвадорларимизнинг фидокорона меҳнати ва давлат томонидан кўрсатилган бениҳоя катта ёрдам туфайли хўжалигимиз қаддини ростлаб олди.

Қўйлар сони кўпайиши билан бирга, уларнинг насли ҳам яхшилана борди. Кўп йиллик тажрибалардан ва илғор фан ютуқларидан маълумки, бир хил наслли совлиқлар ўша зотдаги қўчқорлардан урчитилаверилса, насли айнийди, қўзилар заиф туғилади, териси сифатсиз бўлади. Бундай қўзиларни тери учун сўйиб ҳам, насл учун қолдириб ҳам бўлмайди. Шунинг учун хўжалигимизда бир наслли совлиқларни бошқа зотдаги қўчқорлардан урчитиш усули қўлланиладиган бўлди.

Масалан, бундан 15 йил аввал қўшни Қашқадарё областидаги совхозлардан бир неча сур қўчқор келтирилиб, жайдари совлиқ сунъий усулда қочирилди. Бу совлиқлардан ярим дурагай қўзилар олинди. Иккинчи йили ўша совлиқлар бошқа сур қўчқорлардан қочирилди. Ундан янада чиройли, териси гулдор қўзи туғилди. Орадан 4-5 йил ўтгач, жайдари совлиқлардан терисининг гули антиқа, офтобда товланадиган ҳақиқий сур қўзи туғиладиган бўлиб қолди. Шу тариқа қўйларнинг насли йилдан-йилга яхшиланди. Ҳозир бизда 48 минг бош сур қўй-қўзилар бор. Биз Қашқадарё ва Сирдарё областларининг, Тожикистон ва Туркманистон республикаларининг совхозларига, Сурхондарё областининг колхозларига сур қўчқорлар етказиб бермоқдамиз. Совхозимиз давлат наслчилик заводига айлантирилди. Бу — коллективимиз меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Чорвадорларимиз ўтган йили ҳар йилдагидан ҳам каттароқ ютуқларни қўлга киритдилар. Ҳар юз бош совлиқдан ўртача 108,5 тадан қўзи олинди. Давлатга пландагидан 3500 дона кўп қоракўл тери етказиб берилди. Етиштирилган терининг 4500 донаси сурдир. Сур териларнинг 88 проценти, оддий териларнинг 86 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Давлатга 240 тонна ўрнига 275 тонна сут, 220 тонна ўрнига 240 тонна гўшт сотилди. Планда кўзда тутилганидан ташқари 11 минг сўм кўп соф фойда олинди.

Чорвачиликни ривожлантириш кўп жиҳатдан икки муҳим кампаниянинг — эрта кузда урчитиш ва баҳорда қўзилатиш кампанияларининг муваффақиятли ўтказилишига боғлиқдир. Аввало, битта ҳам совлиқ қисир қолдирилмаслиги, айниқса бўғоз совлиқлар қишда меҳр билан парвариш қилиниши, уларнинг бола ташлашига, ориқлаб кетишига, ортиқча семиришига йўл қўйилмаслиги керак. Шу билан бирга, қўзилатиш кампаниясига намунали тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш лозим.

Биз ҳам худди шундай қиляпмиз. Совхозимизда ҳамма совлиқлар сунъий усулда август ойи охирлари ва сентябрда урчитилди. Қўй-қўзилар қиши билан асосан яйловларда ҳайдаб боқилади. Ўзи топиб еган ўт қўйларнинг баданига тез сингади ва яхши ҳазм бўлади. Улар вақтида дам олдирилди ва суғорилди. Совлиқларга хашак машиналарда яхши майдалаб ва маълум миқдорда емга аралаштириб берилди. Бўғоз совлиқларни бош чўпонларнинг ўзлари парвариш қилишди. Совлиқлар туғишга яқин қолганда алоҳида отарларга ажратилади ва бир неча кун қўлда ем бериб боқилади. Ортиқча семира бошлаганлари озуқадан анча тийиб қўйилади! Чунки кўп семириб кетган совлиқ туғишда қийналади. Бизда ҳамма чорвадорлар қўзилатиш кампаниясига хизмат кўрсатишни ўзининг жонажон иши деб билади. Уни муваффақиятли ўтказиш учун барча зарур чоралар кўрилди.

Чунончи, қўзилатиш вақтида чўпон-чўлиқларга ёрдам бериш учун ишчи кучлари етарли ажратилди. Қўзи сўядиган, тери тузлайдиган, навларини белгилайдиган, қуритадиган, туғилган қўзиларни ҳисобга олиб борадиган кишилар олдиндан танлаб қўйилди. Қўзилатиш пунктлари яхшилаб жиҳозланди. Ёш қўзиларни сақлаш учун зарур иссиқ бинолар вақтида ремонт қилинди. Ем-хашак қўзилатиш пунктларига ташиб келтирилди.

Бу тадбирлар қўзилатиш кампаниясининг муваффақиятини таъминлаяпти. Қишдан нормал семизликда олиб чиқилган совлиқлардан эгиз ва бақувват қўзилар олиняпти. Ҳозиргача қўзилаган совлиқларнинг ҳар юзтасидан ўртача 110 тадан қўзи олинди. Давлатга бир неча мингта юқори сифатли қоракўл тери топширилди. Зариф Шерқўзиев бош чўпон бўлган отарда ҳар 100 бош совлиқдан 115 тадан, Қурбон Холтўраев раҳбарлик қилаётган биринчи фермада 113 тадан қўзи олинишига эришиляпти. Иккинчи ва учинчи фермаларда ҳам совлиқлар кўпроқ эгиз қўзи туғяпти.

Давлат наслчилик заводимиз юксалаверади. Яйловларимизда тўйимли ўтлар янада сероб бўлади.

ФАРҒОНА ВОДИЙСИ БИР ЯРИМ МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА БЕРАДИ

АНДИЖОН, 16 март. (ЎзТАГ). Фарғона водийсидаги уч область — Ўзбекистоннинг Андижон ва Фарғона областлари ҳамда Қирғизистоннинг Уш области етти йилликнинг туғалловчи йилида қарийб бир ярим миллион тонна пахта етиштириб, давлатга сотишга қарор бердилар. Бу ерда «оқ олтин» усталарининг ўтказилган область кенгашида шу тўғрида хабар қилинди. Кенгаш ишида Андижон области билан мусобақадош пахтакорларнинг делегациялари қатнашдилар.

Андижон областининг пахтакорлари бу ишга катта ҳисса қўшадилар. Улар Ватанга 785 минг тонна пахта топширишга аҳд қилдилар. Бу пахтанинг қарийб икки юз минг тоннасини механизаторлар териб берадилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Андижон областининг илғор меҳнаткашларига ҳукумат мукофотлари топширилди.

ИЛҒОР СОВХОЗЛАРГА БАЙРОҚЛАР ВА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистонга қувончли хабар етиб келди: республикадаги кўпгина илғор совхозларнинг коллективлари мамлакатнинг пахтакор хўжаликлари ўртасидаги социалистик мусобақада биринчиликни эгалладилар.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Ҳазорбоғ», Андижон областидаги саккизинчи совхозларнинг коллективлари 1964 йилда пахта етиштиришни кўпайтириб, ҳар гектар ердан камида 25 центнердан ҳосил олганликлари учун Қишлоқ хўжалик ва тайёрлов ишчилари ва хизматчилари касаба союзи Марказий Комитети Президиумининг қарори билан ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроқлари шу коллективларда қолдирилди.

Шу қарор билан ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроқлари В. И. Ленин номли, 1-«Оққўрғон», Охунбобоев номли, 1-«Боёвут», Калинин номли, «Қўқон» совхозларига берилди.

Ана шу хўжаликларнинг коллективларига мукофотлар: клублар учун жиҳоз-ускуналар комплекти, чолғу асбоблари, китоблар, спорт инвентарлари ҳам берилади.

«Савай», «Сурхон», «Октябрь 30 йиллиги», «ВЛКСМ 30 йиллиги», Жданов номли ва «Қизил работ» совхозлари коллективларининг яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Туркманистон ССР қишлоқ хўжалиги, саноат ва фанини ривожлантиришда қилган жуда катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1965 йил 16 март фармони билан Туркманистон ССР қишлоқ хўжалиги, саноат ва фан ходимларидан 12 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берди.

СССР Олий Совети Президиуми Туркманистон ССР халқ хўжалиги, фан ва маданиятини ривожлантиришда эришган ютуқлари учун 1965 йил 16 март фармони билан Туркманистон ССР қишлоқ хўжалиги, саноат, транспорт, қурилиш, савдо илғорлари, фан ва маданият ходимларидан 1988 кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан 78 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 260 киши, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 450 киши, «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 640 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан 560 киши мукофотланди.

Фармонлар «СССР Олий Совети ведомостлари» да эълон қилинади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТУРКМАНИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ, САНОАТ ВА ФАН ХОДИМЛАРИГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Туркманистон ССР қишлоқ хўжалиги, саноати ва фанини ривожлантиришда қилган жуда катта хизматлари учун қуйидагиларга **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилсин ва **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин:

1. **БАГШИЕВ Оллаберди** — Мари районидаги «Москва» колхозининг тракторчиси.
2. **ДАДАШЕВ Шейхали Алескерович** — «Туркменнефть» бирлашмасининг бошлиғи.
3. **ДЕРЯҚУЛИЕВ Нурхожи** — «Туркменбурнефть» трестига қарашли 1-пармалаш контораcининг пармаловчиси.
4. **КОЮНЛИЕВ Карли** — Қозонжиқ районидаги «Қозонжиқ» совхозининг бош чўпони.
5. **ҚУРБОНБОЕВ Хосин** — Ленин районидаги Тельман номли колхознинг бригадири.
6. **ҚУРБОНОВА Ханипа** — Туркманистон КП Тошовуз район комитетининг биринчи секретари.
7. **ҚУРБОНОВ Юсуп** — Тажан районидаги Калинин номли колхознинг раиси.
8. **МАКСИМЕНКО Иван Кириллович** — Туркманистон ССР Фанлар академияси Ботаника институти ўсимликлар генетикаси ва цитологияси секторининг раҳбари.
9. **МУРОДОВ Худук** — Тахта районидаги Куйбишев номли колхознинг раиси.
10. **НОСКОВ Константин Михайлович** — «Чарджоустрой» трестига қарашли 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг сувоқчилар бригадири.
11. **ПИЯНОВ Нургелди** — Тажан районидаги Ленин номли колхознинг бош чўпони.
12. **ХОЖИЕВ Худойназар** — Чоржўй районидаги Халтурин номли колхоз раиси.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **А. МИКОЯН.**
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль. 1965 йил, 16 март.

«СОВЕТСКАЯ РОССИЯ» ВИСТАВКАСИДА

«Советская Россия» бадиий виставкаси коммунизм қураётган совет кишиси ҳақида, Ватанимизнинг ўтмиши ва ҳозирги қиёфаси тўғрисида, унинг чексиз майдонлари ҳақида ҳикоя қилади. Бу экспозициянинг пойтахтдаги Марказий виставка залида очилганига бир ойдан сал ошди. Шу вақт ичида уни 170 мингга яқин киши келиб кўрди.

638 авторнинг сураткашлик, ҳайкалтарошлик ва графикага доир 1.300 та асари қўйилган виставка ўзининг ҳаётбахш оптимизми, ҳаёт ҳақиқатига содиқлиги билан кишини хурсанд қилади.

Биринчи «Совет Россияси» виставкаси билан ҳозирги виставка ўртасида ўтган тўрт йил унчалик катта муддат эмас. Аммо, ана шу давр ичида санъаткорнинг ўткир нигоҳи қанчадан-қанча ўзгаришларни кўра билган! Москваликлар ва ленинградликлар, автоном республикаларнинг, Свердловск, Куйбишев, Новосибирск, Архангельск, Хабаровск, Ростов, Воронежнинг рассомлари ўтган йиллардаги қувончлар ва машаққатларни томошабиннинг кўзига кўрсатиб бера олганлар. Асарларнинг кўпи зўр маҳорат билан, янгилик излаш натижасида яратилган.

Тасвирий санъат ихлосмандларидан минглаб кишилар — москваликлар ва пойтахт меҳмонлари ҳар куни бу ерга келиб турадилар. Суратлар олдида мунозаралар, муҳокамалар бошланиб кетади.

16 мартда виставкани Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов ўртоқлар келиб кўрдилар.

КПСС Марказий Комитети РСФСР Бюросининг аъзолари Н. Г. Егоричев, Г. В. Енютин, Н. Г. Игнатов, И. В. Капитонов, В. А. Карлов, М. А. Яснов, СССР маданият министри Е. А. Фурцева, РСФСР маданият министри А. И. Попов ҳам виставкани томоша қилдилар.

Рассом В. А. Серов билан ҳайкалтарош А. П. Қибальников изоҳ бериб турдилар. (ТАСС).

ДАРЁ БАҲОДИРИ

АМУДАРЁДА халқ хўжалиги юклари ташишнинг баҳорги мавсуми бошланди. Куну тун Термиз порти жуда гавжум. Бу ерга қатор-қатор кемалар келиб-кетаётганлигини кўрасиз. Қудратли кранлар баржаларга минерал ўғит, қурилиш материаллари, турли-туман қишлоқ хўжалиги машиналари, эҳтиёт қисмлар ортишдан тинмайди.

Амударёда халқ хўжалиги юклари ташиш анча мураккаб иш. Дарё жуда инжиқ. Кеча тўлиб оққан бўлса, бугун дарёдаги қум уюмлари кўриниб қолади. Бу эса кемаларни бир меъёрда бошқариб боришни анча қийинлаштиради. Бироқ, капитан Қодир Авазбоев бу дарёнинг барча «хислатлари»ни жуда яхши билиб олган. 22 йилдирки, у Амударёда сузади. Дарёнинг гидрология хусусиятларини беш қўлдек билиб олган. Кемаларни манзилларга бехатар етказиб боришда алоҳида намуна кўрсатмоқда. Ўртоқ Авазбоев капитанлик қилаётган «Москва» теплоходи белгиланган манзилларга аниқ график бўйича етказиб борилади. Юқоридаги суратда: теплоход капитани Қодир Авазбоев. Пастдаги суратда эса Термиз портида баржаларга улкан кранлар ёрдамида халқ хўжалиги юкларини ортиш тасвирланган.

М. ЮСУПОВ фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

АМУДАРЁ СУВИ БУРИБ ЮБОРИЛДИ

Хоразм областида шўрхок ерларни ювиш айни қизғин давом этаётган бир пайтда Амударё қуйисидаги каналлар саёзланиб қолди. Дайди дарё Тошсоқа республикалараро асосий каналга сув берувчи каналларга жуда кўп қум ва лой чўкиндиларини қолдириб, ўнг томонга бурилиб оқа бошлади. Хоразм воҳасида бу йил баҳордагидек сув танқислиги ҳеч қачон сезилмаган эди.

Неча минглаб пахтакорлар ер қазийдиган қудратли техника билан қуролланиб, сув учун жанг бошладилар. Хоразм областининг гидромеханизаторлари бир неча юз минг кубометр қум ва лой чўкиндиларини қазиб чиқардилар.

Шундай қилиб, одамлар дарё сувини буриб юборишга муваффақ бўлдилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ИЖОДКОР КОММУНИСТЛАР

Қўқон вагон депосида уч-тўрт йил бўлмаган киши ҳозир уни таний олмайди. Цехларга олиб борадиган хиёбонлар асфальтланган. Ишкомларда ҳадемай ток барг ёзади. Турли-туман гуллар экилган. Ишлаб чиқариш бинолари ёп-ёруғ. Цехлар ичидаги машина-механизмлар дид билан жойлаштирилган ва бўялган.

Тайёрлов цехининг мастери коммунист Иномжон Эгамназаров билан депо бўйлаб бормоқдаман. У корхонада юз берган кейинги ўзгаришлар тўғрисида сўзларкан, вагончилар тайёрлаган қурилма ва установкаларни кўрсатади. У новатор ишчилар, рационализатор, ихтирочилар рўёбга чиқарган ва ишлаб чиқаришга жорий этган янгиликларни рақамлар тили билан таҳлил қилади. Иномжон тилга олган рақамлар жуда сермазмун бўлса керак, уларни сира янглишмай ёддан айтарди. Корхона ижодкорлари меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини кўтаришга қаратилган кўпгина тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Депо коллективи вагон ва контейнерларни ремонт қилиш топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб келаётир. Ремонт ишлари сифатини ошириш, таннархини арзонлаштириш натижасида анчагина маблағ тежаб қолинмоқда. Ўтган йилнинг ўзида юз минг сўмдан ортиқ соф фойда олинди.

— Корхона коллективи эришаётган муваффақиятларга, — дейди ўртоқ Эгамназаров, — коммунистлар алоҳида ҳисса қўшаётирлар. Улар ремонт ишларини тезлаштириш, корхона экономикасини юксалтириш ва иш жараёнларини такомиллаштириш борасида ибрат намунасини кўрсатмоқдалар.

— Коммунистлар ишлаб чиқаришнинг масъулиятли участкаларида ишлашмоқда. Улар ўз меҳнатлари, ижодий изланишлари билан корхона ишлаб чиқариш кўрсаткичларини яхшилашга муносиб ҳисса қўшаётирлар. Иномжон Эгамназаровнинг ўзи иш жараёнларини такомиллаштиришга жуда ишқибоз. У материалларни тежаб-тергаб сарфлашнинг янги усулларини қўлламоқда. Кейинги йилларда Иномжон 20 дан ортиқ техника янгиликларини ишлаб чиқаришга жорий этди. Иномжонни корхонадагилар «ихтирочи инженер» деб аташаётгани ҳам шундан. У темир йўл платформалари ремонтини тезлаштиришга ёрдам берадиган янги хил штамплар тайёрлади. Улкан деталларни кўтарадиган кран учун зарур мосламалар тайёрлаш ҳақида янги таклиф киритди ва унинг жорий қилинишида слесарь ҳамда токарларга ўзи мададкор бўлиб турди. Юк вагонлари ремонтини тезлаштиришга имкон берадиган махсус стенд лойиҳасини ҳам ишлаб чиқди ва уни монтажлашда бевосита қатнашди.

Коммунистларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилган таклифлари билан қизиқдик. Жуда сермазмун рақамларга дуч келдик. Вагончи-коммунистлар ўтган йилнинг ўзидагина 20 минг сўмни тежайдиган, юзлаб килограмм металлни, кўплаб ишчи соатларини тежайдиган, ремонт ишларини тезлаштирадиган таклифларни жорий этдилар. Бу корхонада эски болт ё гайкани ташлаб юборишмайди, уларни қайта ишлаб яна қўллашаверади. Тунука, ёғоч ва бошқа материалларни ҳам сира нобуд қилмасликка уринишади. Депо коммунистлари кишиларни маблағ ва материалларни тежаб-тергаб сарфлашга даъват этмоқдалар, ўзлари ана шунга амал қилмоқдалар. Бу ерда «Граммлардан тонналар, тийинлардан сўмлар жамғарилади» деган шиор ҳукмрон. Материалларни тежаб-тергаб сарфлаш йўлидан бориш корхонада ўнлаб кубометр ёғоч, минглаб килограмм металл, тунука, мих ва бошқаларни тежаб қолишга имкон бераётир.

Коммунист слесарь Юнус Қурбонов депода кўп касб эгаллаш ва вақти келганда бир-бирининг ўрнини босиш ҳаракатини бошлаб берди. Илгари вагон автосцепкаларини ремонт қилишда уч киши ишларди. Штатлар жадвалида шундай кўрсатилган. Юнус ҳамкор дўстлари Владимир Соловьев ва Федор Тарасовлар билан маслаҳатлашиб, автосцепкаларни ремонт қилишда икки слесаргина ишласа бўлади деган хулосага келишди. Ана шу фикрларини корхона раҳбарларига маълум қилишди. Улар ҳам бу маслаҳат ўринли эканлигини айтишди. Шундай қилиб, Федор Тарасов электр пайвандчиликка ўтди.

Коммунистлар ўз сўзларининг устидан чиқишди. Владимир билан Юнус автосцепкалар ремонтини бемалол бажаришмоқда. Ҳар сменада планга қўшимча анчагина иш ҳам қилишмоқда. Депо меҳнаткашлари яқинда Юнус Қурбоновга катта ишонч билдириб, уни Фарғона область Совети депутатлигига сайладилар. Федор Тарасов ҳам ишлаб чиқаришни такомиллаштиришда дўстларидан орқада қолаётгани йўқ. У яқинда пайвандлашнинг автоматик системасини қўллай бошлади. Ҳозир Андижон, Тошкент ва бошқа шаҳарлардан вагончилар келиб, пайвандлашнинг янги усулини Тарасовдан ўрганмоқдалар.

Қўқонда йирик панеллардан уй қурилаётган жойда панелларни пайвандлагунча уларни эҳтиётшартдан маҳкамлаб қўядиган махсус болтлар етишмай қолди. Шаҳар партия комитети ҳамма вақт ўз сўзининг устидан чиқиб юрган депо коммунистларига мурожаат қилди. Қисқа вақт ичида панелларни вақтинча маҳкамлаб турадиган 100 комплект болт тайёрлаб берилди. Кекса токарь Алексей Игнатов ва темирчи Али Мамадиев, слесарь Исоқ Раҳимов ва Федор Тарасов ўртоқлар ишлаб чиқариш топшириқларини бажариб бўлганларидан сўнг, корхонада қолиб бинокорларнинг илтимосини айтганларидан зиёда қилиб бажаришди.

— Ҳимматингизга балли, вагончилар! — дейишди уй-жой қурувчи бинокорлар. — Бизга жуда катта ёрдам бердингиз. Сиз болтларни шунчалик тез тайёрлаб бермаганингизда, монтажлаш ишларимиз чўзилиб кетиши мумкин эди. Депода ишлаб чиқариш масалаларини, корхонада ҳамда вагончилар оилалари яшайдиган микрорайонда оммавий-сиёсий ишларнинг йўлга қўйилишини очиқ партия мажлисларида муҳокама қилиш тажриба қилиб кўрилмоқда. Шундай мажлислардан бирида вагонлар ремонтининг сифати кенг муҳокама қилинди. Иномжон Эгамназаров бу ҳақда ахборот берди. У бир гуруҳ коммунистлар билан корхона цехларида, участкаларида бўлиб, ҳақиқий аҳвол билан танишган эди. Ишда бракка йўл қўяётган слесарь Г. Белоярцев, Али Шокиров ва Ёқуб Собировларни қаттиқ танқид қилди. Ишчилар ўз хатоларини тан олишди. Энди бундай қилмасликка сўз беришди. Ҳозир улар нуқул аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда. Депо коммунистлари сифат учун курашда корхона маъмуриятига катта ёрдам кўрсатишмоқда.

Депо коммунистлари болалар тарбияси ҳақида ҳам қайғурмоқдалар. Улар мактабларга боришади, маҳаллаларда бўлишади. Ота-оналар орасида бола тарбияси хусусида тез-тез суҳбатлар ўтказишади. Синфдан ташқари ишларни олиб боришда ўқитувчиларга яқиндан ёрдам беришмоқда. Бола тарбияси билан жиддий шуғулланмаётган ота-оналарга зарур йўл-йўриқ ва маслаҳатлар беришади.

Қўқон вагончилари аҳил оиласидан қайтар эканман, ижодкор ва эл иши учун қайғураётган коммунистларга янги муваффақиятлар тилайман.

А. ЮДАНОВ.
Қўқон вагон депоси.

ҲИСОБЧИЛИКНИ МАРКАЗЛАШТИРАЙЛИК

МАРКАЗЛАШТИРИЛГАН БУХГАЛТЕРИЯЛАР ВА ҲИСОБ-КИТОБ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ

Бухгалтерия учетини яхшилашда кейинги йилларда кўпгина ишлар қилинди. Шундай бўлса ҳам бу соҳадаги ишларнинг аҳволи социалистик хўжаликнинг тараққиёт даражасига ва уни планли равишда юритишнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларига кўнгилдагидек жавоб беролмаяпти.

Ҳозирги замон ҳисоблаш техникаси механизация воситаларини кенг қўлланиш ва учетнинг прогрессив форма ва методларини жорий этиш йўли билан бухгалтерия учетини тубдан яхшилашга имкон беради. Лекин учет ишларининг ҳаддан ташқари кўп ва майда-чуйда бухгалтерияларга тўпланганлиги бунга жиддий тўсиқ бўлаётир.

Ҳар бир муассаса ёки ташкилотнинг (у қанчалик кичик бўлса ҳам) ўз бухгалтерияси бор. Корхоналарда эса умумзавод бухгалтериялари билан бирга, цехларда ва бошқа бўлимларда ҳам бухгалтериялар мавжуд бўлиб, бухгалтерия учетини марказлаштириш учун тегишли тадбирлар кўрилмаётир. Бухгалтерия учетининг шундай ташкил этилиши ва унинг техника жиҳатдан қолоқлиги оқибатида бу иш билан жуда кўп кишилар банд бўляпти. Бу ҳол эса маъмурий бошқариш аппаратининг эҳтиёжларига ошиқча маблағлар сарфланишига сабаб бўлмоқда. Саноат, қурилиш, транспорт, савдо, уй-жой, коммунал хўжалиги ва бошқа тармоқларнинг бир-бирига ўхшаш корхона ва ташкилотларидаги бухгалтерияларни бирлаштириш учун мавжуд қулай шарт-шароитлардан фойдаланилмаётир. Кўпгина корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари учетни тўғри ташкил этиш ва такомиллаштириш ҳамда уни арзонлаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар.

Республикамизнинг корхона, муассаса ва ташкилотларидаги ҳисобчилик-бухгалтерия ходимларининг штатлари ҳаддан ташқари кўпайиб кетган. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, маъмурий-бошқариш ходимлари 1964 йил 16 сентябргача 172 минг кишини, шу жумладан ҳисобчилик-бухгалтерия ходимлари қарийб 50 минг кишини ёки умумий ходимлар сонига нисбатан 28,5 процентини ташкил этган.

Ана шундай ходимларнинг сони кўпайиб кетганлигига ҳисоб-китоб ишларини механизациялаш даражаси жуда пастлиги сабаб бўлмоқда. Бу эса халқ хўжалигига наф келтирмайди.

Учетни механизациялашнинг савиясини ошириш ва мавжуд ҳисоблаш машиналаридан фойдаланишни яхшилаш ҳисобчи ходимлар сонини анчагина камайтиришга, бинобарин, бевосита ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимларнинг кўпайишига имкон беради.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бухгалтерия учетини такомиллаштириш ва унинг иқтисодий ишлардаги ролини кучайтириш ҳамда республика халқ хўжалигида контролни амалга ошириш, шунингдек идора аппаратини қисқартириш ва арзонлаштириш мақсадини кўзда тутиб, тегишли тадбирларни амалга оширмоқда. Республика ҳукумати Ўзбекистон халқ хўжалиги кенгаши, давлат комитетлари, министрликлар ва идоралар; Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига ўз қарамоқларидаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда бухгалтерия учетини ташкил этишни тубдан яхшилаш ва учет ишларини марказлаштиришни, ҳозирги замон ҳисоблаш техникасидан кенг фойдаланиш ва учетнинг прогрессив форма ва методларини жорий этишни бу соҳада асос қилиб олиш вазифасини юклади.

Корхона, ташкилот ва муассасалар хўжалик ишларининг бухгалтерия учети — бу ишларнинг ҳажми унчалик катта бўлмаса, меҳнаткашлар депутатлари Советлари ижрокомлари, уларнинг бошқармалари ва бўлимлари, министрликлар, Автоном республика идоралари, трестлар, комбинатлар ва бошқа хўжалик бирлашмалари ҳузуридаги марказлаштирилган бухгалтерияларда олиб борилиши керак. Шу билан бирга, ана шу корхона, ташкилот ва муассасаларда ҳозирги вақтда ишлаб турган мустақил бухгалтериялар тугатилиши зарур. Республика Министрлар Совети марказлаштирилган бухгалтерияларнинг ҳисоб-китоб ҳужжатларини машиналар ёрдамида ишлаб чиқиш вазифасини Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси, корхона ва ташкилотларнинг машина-ҳисобчилик станциялари зиммасига юклади.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси ҳузурида, шунингдек Халқ хўжалиги кенгаши ва бошқа идоралар системасида, Ўзбекистон ССРнинг бутун территориясини олганимизда, 23 та машина-ҳисобчилик станциялари тузилди. Бундан ташқари, турли корхона ва муассасалар ҳузурида 36 та машина-ҳисобчилик бюролари ташкил этилди. 1965 йилда яна 19 та машина-ҳисобчилик станцияси тузилиб, улар «Аскота» бухгалтерия машиналари билан жиҳозланади. Шундай қилиб, машина-ҳисобчилик станциялари парки марказлаштирилган бухгалтерияларнинг ҳисоб-китоб ҳужжатларини машина ёрдамида ишлаб чиқишни таъмин этиши мумкин. Бунинг учун Халқ хўжалик кенгаши ва бошқа идоралар системасидаги машина-ҳисобчилик станцияларининг машиналари қувватидан тўла фойдаланиш кўзда тутилиши керак, албатта.

Халқ хўжалик кенгашига, давлат комитетларига, министрликларга, бошқармаларга ва меҳнаткашлар депутатлари Советлари ижрокомларига учет ишларини марказлаштириш ва механизациялаштиришни таъминлаш, шу билан бирга, шаҳар ва район бюджетлари ҳисобида турадиган муассасаларнинг харажат сметалари ижросини бухгалтерия йўли билан учетга олиб боришни 1965—1966 йилларда марказлаштириш зарур эканлиги каби вазифалар топширилди. Марказлаштирилган бухгалтерияларни айниқса қишлоқ жойларида ташкил этган вақтда муассасаларнинг территория жиҳатидан қандай жойлашганлигини ва уларга бириктирилган муассасалар бухгалтерияларига хизмат кўрсатишда қулайликлар яратишни таъминлаш шароитлари ҳисобга олиниши керак. 1965 йилда йирик шаҳарларда марказлаштирилган бухгалтериялар ташкил этишга киришилади. Бу бухгалтериялар область, республика бюджетлари ҳисобида турувчи олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, профессионал-техника таълими мактаблари ҳамда билим юртлари, илмий тадқиқот муассасалари ва бошқа муассасалар харажат сметаларининг ижросини учетга олиб боради.

Республикамиздаги олий ва махсус ўрта ўқув юртларида асосан, ишлаб турган ходимларни сиртдан ва кечки мактабларда ўқитиш йўли билан бухгалтерия учети ва уни механизациялаш мутахассислари тайёрлаш ишларини кенгайтириш ҳамда яхшилаш тадбирлари амалга оширилади. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси машина-ҳисобчилик станциялари учун ўқув комбинатлари ва мактабларда операторлар, механиклар ҳамда лойиҳаловчилар тайёрлашни таъминлайди, қишлоқ жойларида янги ҳисобчилик станциялари ташкил этилади.

Марказлаштирилган бухгалтерияларни ташкил этиш ва ҳисоб-китоб ишларини механизациялашда молия органлари катта роль ўйнаши керак. Чунончи, Ўзбекистон ССР молия органлари 1965 йил 1 январгача Маориф ва Соғлиқни сақлаш министрликлари муассасаларида 296 та марказлаштирилган бухгалтерия ташкил этдилар. Бу бухгалтериялар бюджет муассасаларидан 6882 тасига хизмат кўрсатади. Шу тадбирнинг амалга оширилиши ҳисобчи ходимлардан 430 кишини қисқартиришга, давлатнинг жуда кўп миқдордаги маблағларини тежаб қолишга ва Давлат банки муассасаларида 2863 та жорий счетни ёпиб қўйишга ҳамда марказлаштирилган бухгалтерияларни малакали ходимлар билан таъминлашга, ҳисоб ишларини тартибга солишга ёрдам беради.

Бироқ, Тошкент, Фарғона, Марғилон, Қўқон, Қувасой, Андижон, Самарқанд шаҳарларида марказлаштирилган бухгалтериялар ҳали ташкил этилган эмас. Навоий, Когон, Денов, Қарши, Жиззах шаҳарларида ҳам соғлиқни сақлаш муассасалари бўйича марказлаштирилган бухгалтериялар ташкил этилгани йўқ.

Жуда катта халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган вазифа — марказлаштирилган бухгалтериялар ташкил этиш ва ҳисоб-китоб ҳамда ҳисоблаш ишларини механизациялаш вазифасидан биронта ҳам идора, корхона, муассаса, ташкилот раҳбари четда туриши мумкин эмас.

М. АНОШКИН,
Ўзбекистон ССР молия министрининг ўринбосари.

НУР АНИҚЛАГИЧ...

Сутдаги оқсил миқдорини аниқлаш учун илгари уч кеча-кундуз вақт кетарди. Ҳозир эса бунинг учун 3 минут кифоя.

Бу соҳада ультрагунафша нурлар ёрдамга келди. Сутга ультрагунафша нур юборилганда унинг таркибидаги оқсил моддалари нурланиб, ялтираб туради. «ФПМ-1» протеин метр аппарати эса нурланишини жуда тез ҳисоблаб чиқади ва сутдаги оқсил миқдорини аниқлаб беради.

«СОҒЛИҚ ГУЛЧАМБАРИ»

Мева, сабзавот маҳсулотлари инсон учун ҳам озуқа, ҳам малҳамдир. Мутахассисларнинг ҳисоб-китоблари бўйича, ҳар бир киши кунига 400 грамм сабзавот маҳсулотлари истеъмол қилиши керак. Бу маҳсулотда инсон учун зарур бўлган қуёш нури ҳам, хилма-хил витаминлар ҳам, минерал тузлар ҳам мавжуддир.

Мамлакатимизда қарийб миллион гектар майдонда сабзавот ва полиз экинлари етиштирилади. Олимларимиз ана шу экинларнинг навини кўпайтириш билан бирга унинг сифатини яхшилаш тадбирларини кўрмоқдалар. Масалан, кольраби карами таркибидаги «С» витамини апельсин ва лимондан олинган «С» витаминидан қолишмайди. Бу карам бу йил мамлакатимизда жуда катта майдонларда етиштирилади. Шунингдек, помидор, бодринг, пиёз, бақлажон, қалампир экинлари майдони ҳам кенгайтирилади. Бу маҳсулотлар чиндан ҳам инсонга саломатлик бахш этувчи «соғлиқ гулчамбари»дир.

ФАН ОЛАМИДА

ЭКИН ОЗУҚА ТАНЛАЙДИ...

Ўсимликларнинг «иштаҳаси»ни билиб бўладими?

Арманистон қишлоқ хўжалик институти ўсимликлар лабораторияси ходимлари ана шу масала устида қидирув ишлари олиб бордилар. Бунинг учун махсус бир идишга турли хил моддалар солиб қўйилди. Сўнг шу идишга ўсимлик илдизи қўйилди. Маълум бир вақт ўтгандан кейин идишдаги моддалар миқдори ўлчаб кўрилди. Натижада қайси ўсимлик қандай моддани кўп «истеъмол» қилгани аниқланди. Буғдой, маккажўхори, пахта ва тамаки ўсимликларининг турли хил озуқаларга бўлган талаби шу усулда аниқланди.

Ҳозир институтда кўп йиллик ўсимликларнинг ҳам «иштаҳаси»ни аниқлаш юзасидан тажриба ўтказилмоқда.

БАЛИҚ ТАШИГАН... ҚУШЛАР

Гидрогеологлар Актюбинск областидаги Матайкум яйловида бир неча қудуқ пармаладилар. Қудуқдан сув отилиб чиқиб, яйловда кичик-кичик кўлчалар пайдо бўлди. Орадан кўп вақт ўтмай кўл соҳиллари қамишлар билан ўралди. Унинг уруғи қаердан келган? Эҳтимол шамол учириб келгандир.

Чўпонлар кўлга қўй суғоргани бориб, ажойиб воқеанинг гувоҳи бўлдилар. Сувда йирик-йирик лаққа, окунь ва бошқа хил балиқлар сузиб юрарди. Ажаб!? Бу балиқлар қаердан пайдо бўлган? Олимларнинг аниқлашича бу балиқларнинг уруғини оққуш, ўрдак ва бошқа қушлар баҳорда кўлга келтириб ташлашган экан.

АБАДИЙ БАРҲАЁТ

БУГУН ПАРИЖ КОММУНАСИ КУНИ

БУНДАН 94 йил муқаддам ишчилар синфининг дунёда биринчи ҳукумати — Париж Коммунасини барпо этган Париж пролетариатининг сўнмас жасорати халқаро ишчилар ҳаракати тарихининг олтин саҳифаларидан ўрин олди. 1871 йилнинг 18 мартида шаҳар тепасида инсониятнинг капитал асоратидан озод бўлганлигининг қудратли даракчиси — Коммунанинг ол байроғи ҳилпирай бошлади.

Совет халқи, социалистик мамлакатларнинг халқлари ва жаҳондаги барча прогрессив инсоният ҳар йили бу тарихий улуғ кун — 18 мартни тантанали равишда нишонлайдилар.

Париж Коммунаси атиги 72 кун яшади. Лекин унинг тарихий аҳамияти, жамият тараққиётида тутган роли ғоят катта аҳамиятга эгадир. Коммунанинг улуғвор хизмати шундаки, у буржуа давлат машинасини синдириб, тарихда биринчи бўлиб янги типдаги пролетариат ҳокимиятини ўрнатди.

1871 йил 18 мартда Парижда қўзғолон кўтарган пролетариат ғалаба қозонгандан кейин 26 март куни шаҳар бошқармасида сайлов ўтказилди. Бу сайловга 230 минг киши қатнашди. 1871 йил 28 мартда тантанали равишда Коммуна эълон қилинди. Париж Коммунасининг 84 аъзоси ўртасида 30 дан ортиқ ишчи ва 50 дан кўп майда ҳунарманд, хизматчи ҳамда революцион интеллигенция вакиллари бор эди. Коммуна составига ишчилар ҳаракатининг кўзга кўринган арбоблари, касаба союзлари ва Интернационал секциясининг раҳбарлари кирди.

Пролетариатнинг буюк доҳийлари К. Маркс ва Ф. Энгельс Париж пролетариатининг бу қўзғолонини зўр қувонч билан табрикладилар. Улар Коммунани ҳимоя қилиш бутун мамлакат ишчиларининг муҳим интернационал бурчи, деб ҳисобладилар ва халқаро ишчиларни интернационал орқали Коммунани муҳофаза қилишга сафарбар қилдилар. 18 март Париж қўзғолонидан кейин Франциянинг кўпгина шаҳарларида ҳам қўзғолонлар бўлди. Лекин бу қўзғолонлар бир-бирлари билан мустаҳкам боғланмаганликлари, бир марказдан раҳбарлик қилинмаганлиги сабабли тезда мағлубиятга учради.

Париж Коммунаси қисқа муддат яшашига қарамай, давлат қурилишида муҳим тадбирларни амалга оширди. Масалан, ҳукмрон синфлар қўлида кўр-кўрона қурол бўлиб келган армия ўрнига доимий халқ армияси тузилди. Жандармерия бутунлай тарқатилди, давлат аппаратлари қисқартирилди. Меҳнаткашларни эзаётган идеология ўчоғи — черков давлатдан бутунлай ажратилди. Буржуазия суд органлари ҳам халқ томонидан сайланадиган янги суд органлари билан алмаштирилди. Коммуна айни бир вақтда ҳокимиятнинг қонунлар чиқарувчи ва уларни ижро этувчи орган ҳам эди. Коммуна чиқарган декретлар унинг муҳим йиғилишларида қабул қилинар, тузилган комиссия органларининг назоратида иш олиб борилар эди.

Коммуна давлатнинг янги типини ташкил этиш билан, В. И. Ленин таъбири билан айтганда, уйғонган омманинг гениал ҳис-туйғуларига бошчилик қилди. Ана шу ишчилар оммаси ва уларнинг синфий ташкилотларининг ташаббуси билан турли ўзгаришлар ўтказилди. Коммуна камбағалларнинг гаровга қўйган, лекин уларнинг пулини бериб, қайтариб ололмаётган буюмларини эгаларига бердирди, уй-жой учун ҳақ тўлаш юзасидан бериладиган бадаллар муддатини анча узайтирди ва шу билан қарздор бўлиб қолган, уй эгалари кўчага улоқтириб юбормоқчи бўлаётган кишиларни қутқарди. Коммуна ишчи ва хизматчилар меҳнатини муҳофаза қилиш юзасидан бир қанча декрет чиқарди, оз ҳақ оладиган меҳнаткашларнинг маошини оширди, истаганча штраф солишни ман этди. Коммуна айрим корхоналарда ишлаб чиқариш устидан ишчилар контролини ўрнатди. Коммунанинг яна энг муҳим тадбирларидан бири Парижни ташлаб қочиб кетган капиталистларнинг барча саноат корхоналари, завод ва фабрикаларини ишчилар қўлига бериш тўғрисида декрет чиқарди. Бу — социалистик қайта қуришнинг дастлабки йўли эди.

Париж Коммунаси халқ маорифига ҳам катта эътибор берди. У 1871 йилнинг 28 апрелида бошланғич ва профессионал мактаб ўқитувчиларини ташкил қилиш учун комиссия тузди. Комиссия барча ўқув қуроллари, китоб, карта, калам-қоғозларни ўқитувчиларга бепул беришга қарор қилди. Ўқитувчилар мазкур ўқув қуролларини тегишли ерлардан олиб, ўқувчиларга текинга бера бошладилар. Бундан ташқари эркин университетлар ташкил этиш учун тузилган комиссиялар студентларга эркин ўқиш ва имтиҳон топшириш ҳуқуқларини берди.

Париж Коммунаси маданий ҳаётга ҳам жуда катта таъсир кўрсатди. Коммуна ўз ишида касаба союзлари, ишчилар клублари, хотин-қизлар ҳамда ёшлар ташкилотларига қаттиқ ишонган ҳолда иш олиб борди. Қисқа қилиб айтганда, коммунарлар Коммуна иши учун беҳад куч-қувват сарфладилар ва жуда катта ижодий активлик кўрсатдилар. Европанинг турли мамлакатларидаги кўпгина кўзга кўринган революция арбоблари Коммуна томонига ўтдилар ва унинг курашида қатнашдилар. Ўша вақтларда Лондонда бўлган К. Маркс Коммуна арбоблари билан алоқа боғлаб, уларга амалий маслаҳатлар бериб турди, тактик хатоларини кўрсатиб, реакцион матбуотнинг Коммунага қарши иғвогарларча кампаниясини фош этди. Бундан ташқари Европа мамлакатларининг кўзга кўринган турли революцион арбоблари билан бир қаторда рус революционерлари ҳам Коммуна ишида актив қатнашдилар.

Коммунада хотин-қизлар бениҳоя актив роль ўйнадилар. Чунончи, ўқитувчи Луиза Мишель батальони ўз жанговар қобилияти жиҳатидан миллий гвардиянинг бошқа батальонларидан ҳеч қолишмади. Коммунарлар орасида рус революцион аёллари — Елизавета Дмитриева, Анна Васильевна Корвин-Круковскаялар бор эди.

Париж Коммунаси дастлабки вақтларда мудофаа тактикасини тўғри олиб бора олмади. У ўзининг ашаддий душмани бўлган Версалга қочиб кетган Тьер ва унинг министрлари бошчилигидаги ҳукуматнинг контрреволюцион кучларини тор-мор келтириш ишини охиригача тўла олиб бормади. 1871 йилнинг 2 апрелида версалчилар билан коммунарлар ўртасида қуролли тўқнашувлар бўлди. Коммунарлар ҳарбий тайёргарликка кам эътибор берган эдилар.

Коммуна курашчиларининг хотирасини фақат француз ишчиларигина эмас, балки бутун дунё пролетариати доимо эслайдилар. Коммуна қандайдир маҳаллий ёки тор миллий вазифа учун эмас, балки бутун меҳнаткаш инсониятни — ҳамма хўрланган ва ҳақоратланганларни озод қилиш учун курашган эди.

Париж коммунарларининг қаҳрамонона кураши мамлакатимиз меҳнаткашларини 1905—1907 йиллардаги революциянинг шонли кунларида ҳам, Улуғ Октябрь социалистик революцияси даврида ҳам илҳомлантириб турди. Коммунанинг тарихий тажрибаси инсоният тарихида янги даврни очиб берган Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ва ўтказишда, ишчилар синфининг революцион партиясини тузишда, марксча-ленинча назарияни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлди.

Париж Коммунаси пролетариатга революцион йўл билан ҳокимиятни эгаллаш йўлида амалий тажриба бўлди. Париж Коммунаси мағлубиятга учраганлигига қарамай илмий коммунизмнинг назарий хулосалари тўғри эканлигини таъкидлади, революцион ишчилар ҳаракатининг ғоят катта куч эканлигини бутун жаҳон аҳлига яққол кўрсатиб берди.

Париж Коммунаси бошлаган иш қудратли социалистик ҳамкорлик мамлакатлари муваффақиятларида, жаҳон коммунистик ҳаракати ғалабаларида абадий яшаб келмоқда. Тарих В. И. Ленин Коммуна иши ўлмас ишдир, деган сўзларининг ҳаққоний эканлигини яққол тасдиқлади. СССР халқларининг буюк муваффақиятлари, халқ демократияси мамлакатларининг тобора эришаётган ютуқлари, Коммунанинг шонли анъаналари бутун мамлакатлар, шу жумладан Франция меҳнаткашларини ҳам тинчлик учун, миллий мустақиллик учун, демократия ва социализм учун курашга илҳомлантирмоқда.

Ў. ЭГАМОВ.

МАҲАЛЛИЙ ГАЗЕТАЛАР САҲИФАЛАРИДА

ШОНЛИ АВЛОД МАДҲИЯСИ

Ўзбекистон комсомоли ўзининг шонли 40 йиллик юбилейига зўр тайёргарлик кўряпти. Москва районида чиқадиган «Янги ҳаёт» газетаси ҳам «Камол топ, шонли ленинчи навқирон авлод» деган умумий сарлавҳа остида икки саҳифа материал ёритган. Райониинг ҳурматли кишилари, кекса коммунистлар район комсомолларининг шонли традициялари ҳақида, биринчи комсомоллар тўғрисида ҳаяжон билан ҳикоя қилишади. Айниқса, 1926 йилдан КПСС аъзоси Жамолиддин Низомиддинов, шахсий пенсионер Кимсан Юнусов ўртоқларнинг мақолалари диққатга сазовордир.

Москва райони комсомоллари пахтачиликни, чорвачиликни ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда олдинги марраларда туриб меҳнат қилмоқдалар. Бу ерда 29 комсомол-ёшлар бригадаси бўлиб, улар гектаридан 35-40 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқда. 400 йигит-қиз қишлоқ хўжалик машиналарини усталик билан бошқариб, деҳқонларнинг жонига оро киряпти. «Янги ҳаёт» газетаси саҳифаларида булар ҳақида ҳам қизиқарли шеър ва лавҳаларни ўқишингиз мумкин.

БОЛАЛАРНИ ЎЙЛАБ

Охунбобоев районидаги «Коммунизм» ва Карл Маркс номли колхозларда сут маҳсулотлари сотадиган магазин-ошхона очилганлиги қишлоқ меҳнаткашларини қувонтирди. Болаларга қилинаётган бундай ғамхўрлик ҳақида бошқа хўжаликларнинг раҳбарлари ҳам ўйлаб кўришса яхши бўларди.

Фарғона область «Коммуна» газетаси колхоз қишлоқларидаги бу янгилик ва одамларга маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг бошқа муҳим масалаларига бағишлаб материаллар берган.

ЯШИЛ БОЙЛИКЛАР

КУЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ

ДЎСТЛИК НИҲОЛЛАРИ

Наманганддаги мевачилик-кўчат совхозини «яшил бойликлар кони» деб аташади. Совхоз коллективи Тошкент области, Тожикистон ССР, Қозоғистон ССР хўжаликларига кўплаб кўчатлар етказиб бермоқда.

Ўтган йил бу ерда 3 миллион туп ток ва 1 миллион туп бошқа мевали дарахт кўчатлари тайёрланган эди. Бу йил 2 миллион 500 минг дона ток қаламчаси тайёрланди.

А. АБДИХАЛИЛОВ.

БОҒБОНЛАР ТАШАББУСИ

Ургут районидаги Максим Горький номли колхозда кўчат ўтказиш ойлигида 3 гектар ерга тут кўчати ўтказилиб, плантация 21 гектарга кенгайтирилди. Бу йил колхоз 360 қути қурт боқади. Боғишамол участкасида 10 гектар партов ер ўзлаштирилиб, 30 минг дона ток қаламчаси экилди.

Ғ. ШАРОПОВ.

РАҲМАТ, ОТАХОН

— Келинг отахон,—Мамадали отани колхоз правлениеси аъзолари илиқ табассум билан кутиб олишди.

— Менга бир гектар ер ажратиб берсаларингиз, боғ қилсам,— мақсадини тушунтирди у.

Отанинг талаби қондирилди. Мамадали ота бир гектар ерда узумзор боғ яратди.

Бу воқеа бундан тўрт йил бурун бўлган эди. Ўтган йили бобо боғдан пландаги 3 тонна ўрнига 4 тонна узум олди.

Бобо бу йил яна ҳам ғайрат билан ишлаяпти. Шу кунгача минг тупга яқин олма, ўрик, олча, шафтоли кўчати экди.

Андижон район, Найман қишлоқ советидаги Свердлов номли колхозда боғбонлик касбини шарафлаётган Мамадали ота Салимов сингари миришкор боғбонлар ўнлаб саналади. Улар ҳар йили янги-янги боғлар бунёд этмоқдалар.

М. АБДУЛЛАЕВ.

ЎҚУВЧИЛАР ҲИММАТИ

Поп район, Уйғур қишлоқ Советидаги А. С. Пушкин номли 4-мактаб ўқувчилари баҳорни кўчат экишни авж олдириш билан кутиб олдилар. М. Иброҳимов, М. Ғойибов, З. Эрматова сингари ўқувчилар ташаббуси билан мактаб боғига қисқа вақтда 2.860 туп мевали ниҳол ўтказилди.

Х. АБДУАЗИЗОВ.

Редакция республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида кўчат ўтказиш ойлиги қандай ўтаётгани ҳақида кўплаб хабарлар олаётир. Қўқонлик М. Валихонов, қаршилик Б. Хоназаров, тошкентлик К. Аметовлар йўллаган хабарларда ҳам кўчат ўтқазиш ҳақида гап боради. Бешариқлик Н. Салмоновнинг хабар беришича, Киров районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг меҳнатсевар аъзолари кўплаб кўчат ўтқазмоқдалар. Улар қисқа вақтда йўлларнинг четлари, ариқ-зовур ёқаларига 32 минг туп тут кўчати ўтқазганлар.

Раҳим Раисов ва Ортиқ Эсиркепов ўртоқларни «Ташавтомаш» заводидагилар қўш мағиз дейишади. Улар яқин дўст, мусобақадош. Ишлаб чиқариш топшириқларини ортиғи билан адо этаётган бу илғор ишчилар шу кеча-кундузда пахтани коп-қанорсиз ташишда қўлланиладиган янги прицеплар ғилдирагига дискалар тайёрлашмоқда. Суратда: Р. Раисов ва О. Эсиркепов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

БУХОРО, (ЎзТАГ). Бухоро яқинида областда биринчи зона агрохимия лабораторияси ташкил қилинди. Бу ерда ўрнатилган ускуналар тупроқни химиявий анализ қилиш, картограммалар, ўғитлардан фойдаланиш учун тавсиялар тузиш имконини беради.

Уч минг гектар майдондан дастлабки намуналар олинди. Ёш коллектив бир қанча хўжаликлар учун биринчи картограммалар тузишга киришди. Тупроқнинг химиявий таркибига қараб, ўғит солишнинг энг мақбул нормалари тавсия этилади.

АДАБИЙ МУЛОҲАЗАЛАР

УМИДЛИ ОВОЗ

Кейинги ўн йилликда адабиётимиз, хусусан поэзиямиз гуркираб ўсди. Бу, бир томондан, илгаридан қалам тебратиб келаётган шоирларимизнинг ижоди янада камол топишида кўринса, иккинчидан, ёш авлод орасидан янги талантларнинг кўплаб чиқишида намоён бўлаётир.

Ёш шоирларимиз орасида ўзининг жўшқин қалби ва тиниқ овози билан кўриниб келаётган талантларнинг бири Эркин Воҳиддир.

У шеър битишга ўрта мактабда ўқиб юрганида киришган бўлиб, кейинги ўн йилликда кўзга кўринди.

Эркин шоир Уйғун айтганидек, гоҳ қуш боқиш билан кўкка қарайди, ўзини у ёқларда ҳис қилиб, Ерга меҳр билан боқади ва Ер унга узоқ-узоқлардан севимли ёруғ юлдуз бўлиб кўринади. Лекин унинг кўнглини олган Ер — она-Ватан. Советлар Ватани экани билан фахрланади. Унинг овози она-Ватан ҳақида навқирон фарзанднинг тиниқ садоси бўлиб жаранглайди. «Менинг юлдузим»[1] лирик шеърлар тўплами бунинг шоҳиди бўла олади.

Шоир Октябрь революциясига қадар меҳнаткаш халқ қандай оғир яшагани, унинг «Ватан» тушунчаси қандай бўлгани ва революциядан сўнг, мамлакат хўжайини бўлгандан кейин «Ватан» тушунчасининг янги маъно олганлигини шундай ифодалайди:

Хароб кулба,
Кафтдеккина ер,
Атрофига тутилган четан.
Умр бўйи бобом тўкди тер
Қилгунича шу ерни ватан...

Ватан!
Қутлуғ бу тушунчага
Олам мазмун бахш этди
отам.
Амудан то Челюскингача
Менга мерос қолдирди
Ватан...

Шоир сўнган юлдузларга мурожаат қилар экан, ўтмиш авлодни уларга таққослаб шундай дейди:

Улар ҳам сиз каби
Ёнган бир замон.
Ёниб адо бўлган
Сизлардек,
аммо
Авлодлар йўлини
Ёритар ҳамон
Улар қачонлардир
Таратган зиё.

Кекса авлодга бундай ҳурмат билан муносабатда бўлиш совет ёшлари учун характерли хусусиятдир. Бизда ёш авлод билан кексалар ўртасида ҳеч қандай ихтилоф йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Буни ёшлар номидан ёш шоир жуда тўғри ва самимий ифодалаб берган.

Бадиий адабиётнинг олий мақсади инсонга, халққа хизмат қилиш бўлишини, ўтмишда ҳам энг талантли, доно шоирлар, адиблар инсонийликни ёқлаб, золимларга, шоҳларга қарши курашганликларини «Шеър ва Шахмат» шеърида яхши берган:

Шахматни шеър билан қиёс
айладим,
Билимдон ўқувчим, қилма
эътироз.
Шеър ахир эмасми шахматдек қадим,
Шахматда йўқми ё шеърий
эҳтирос.

Гўзаллик,
нафосат,
кураш ва
санъат
Шеър ила шахматга азалий
удум.
Минг йиллик умрида улар
бешафқат
Доимо шоҳларга бошлаган
ҳужум.

Шоир ижоди совет ватанпарварлиги руҳи билан суғорилган.

Совет кишилари касблари турлича бўлса-да, кўнгиллари яқин, ҳамоҳанг бўлганлиги туфайли бир-бирларини тез тушуна олишларини инженер билан шоир дўстлиги мисолида яхши ифодалай олган.

Мен дўстимнинг ёнига
чиқсам,
Чертёжлардан ёзар дастурхон.

У чиққанда,
Жавобан, мен ҳам —
Шеър билан қиламан
меҳмон.

Дўстим шеърга, рост, бир
оз нўноқ,
Жадваллар ҳам менга
мураккаб.

Зерикмаймиз ўлтириб бироқ,
Ҳамоҳангдир юрак юракка...

«Вокзалда» шеъри жуда чиройли, равон, таъсирли ёзилган. Вокзалнинг ўзига хос хусусияти — доимо келди-кетди бўлиб туриши, айрилиқ ва учрашувнинг чегара жойилиги яхши берилган.

Бу даргоҳда ҳеч тинмас ғулу,
Бу даргоҳда ҳеч сўнмас
чироқ.

Бунда ёндош шодлик ва
қайғу,
Бунда ёндош висол ва фироқ.
Бунда сўзлар инсон нигоҳи,
Қалб уришин эшитар одам.
Гоҳ шодликдан қичқириб,
гоҳи

Уф тортади
Паравозлар ҳам...

Шоир «Инсон ва фурсат», «Вақт олдида берурсан жавоб», «Кун ўтганда» каби қатор шеърларида муҳим ҳаётий масалалар ҳақида, умрни бекорга ўтказмаслик, вақтдан тўла, унумли фойдаланиш тўғрисида гапиради. Унинг муҳокамалари тўғри, пишиқ ва улар аниқ, таъсирли ифода этилган. Бу шеърлардаги фикрлар айниқса ҳаёт қучоғига қадам ташлаётган ёшларимиз учун анча ибратлидир.

Фурсат деган секундлар
Қанотида учадир.
Кеча «бугун» бўлган кун
Бугун мана «кеча»дир...

Бош тебратар соат кафгири,
Шошил одам, ўтмоқдадир он.
Ҳар нарсанинг бўлар охири,
Бош тебратиб қолма сўнг,
инсон!

Тўпламда яхши шеърлар анчагина. «Ҳайкал ёнида», «Садоқат», «Отам йўлидан», «Куй авжида узилмасин тор», «Юлдуз», «Тиббиёт ва табиат», «Тонг лавҳаси», шеърларини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак.

Эркин Воҳид лирикасидан ҳаёт нафаси уфуриб туради. Унда совет кишисининг кўнгли жуда равон ифодаланган. Киши туртинмай ўқийди ва зерикмай эшитади. Сатрлар эркин, оҳиста ваширингина оқиб келади.

Булар шуни кўрсатадики, шоир қалб ҳароратини қалбларга тезроқ бориб етиши учун жуда аниқ ва ихчам, содда ва равон иборалар топишга интилган. Бу унинг характерли хусусияти бўлиб кўринаётир. Буни давом эттиришини истаймиз.

Бу масалада Эркин Воҳид ўзбек совет поэзиясининг ютуқларини эсдан чиқармаган. Атоқли совет шоирларимиз, айниқса Ҳамид Олимжон традицияларини давом эттираётгани кўринади. Бу қувонарли ҳол. Яхши традицияларнинг яхши ворислари етишаётир.

Эркин Воҳид баъзан муддаосини жуда содда баён этаман деб соддалаштириб юборгани кўринади. «Шоир» шеъри шундайдир:

... Сўз дурларини термоқдир
ишим.
Одамларнинг ўзидан олиб,
Одамларга бермоқдир ишим.

Ижод процессини бундай тушуниш — анча примитив тушунишдир. Бу ерда шоир камтарлик қилгану фикрини аниқ беролмаган. Ҳақиқатда шоирнинг ўзи ижод процессини бундай тушунмайди. Унинг мазкур тўпламдаги шеърлари буни кўрсатади. Улар одамлардан шундай олиб берилмаган, албатта. Одамлардан танлаб олинган, ишланиб, бойитилган, сўнг берилган. Асаларининг боли гуллардан олинган шираларнинг оддий йиғиндиси эмас-ку!

Эркин Воҳид ўзининг қувноқ сози ва тиниқ овози билан адабиётимиз тараққиётининг бош йўлида зўр ишонч билан қадам ташлаётир. Бу улуғ йўлда ижодкор бўлишига муваффақият тилаймиз.

Ю. СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси корреспондент аъзоси.

[1] Эркин Воҳид. «Менинг юлдузим», лирика, «Тошкент» бадиий адабиёт нашриёти. 1964 йил.

НУҚСОНЛАРНИ ЯШИРМАНГ...

Деҳқончиликда долзарб кунлар бошланди. Кузакдаги баракали хирмон шу тиғиз кунлардаги ишнинг унуми ва сифатига боғлиқ.

Буни Қува районидаги Жданов номли колхоз раҳбарлари яхши билишади. Ахир, бу хўжаликда ҳосилдорлик кейинги йилларда кескин камайиб кетган эди-да! Ўтган йили экишга яхши ҳозирлик кўрилди. Натижада кейинги ишларнинг ҳаммасида ҳам узилиш бўлмади. План тўлди. 1150 гектар ернинг ҳар гектаридан 20.6 центнердан ҳосил олинди.

Бу йил колхоз гектар бошига 24 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётган экан, раҳбарлардан дала ишлари устидан назоратни янада кучайтириш талаб қилинар эди. Афсуски, иш кутилганича бўлмаяпти. Ютуқларга ортиқча маҳлиё бўлган колхоз раҳбарлари, айниқса правление раиси Темиров, партком секретари Мамасаидов ўртоқлар кейинги кунларда кўпроқ вақтларини идора атрофида ўтказадиган бўлиб қолдилар.

Колхозда меҳнатга қобилиятли 800 дан ортиқ ишчи кучи бор. Техника ҳам етарли, 12 та автомашина, 23 та прицеп, 13 та автокачка мавжуд. Шунга қарамай колхозда 410 гектар ернинг шўри лоақал бир марта ҳам ювилган эмас. Далага чиқарилган гўнг ҳам гектар бошига зўрға 3 тоннадан тўғри келади.

Маълумотда, 66 киши сувчилик қилаётгани қайд қилинади. Амалдачи? Уларнинг тенг ярми далага чиқмайди. Кунига 66 гектар ўрнига 15-20 гектар ер суғорилаётир.

Фермаларда ҳамда колхозчиларнинг ҳовли жойларида маҳаллий ўғитларнинг уюлиб ётганини кўрдик. Нега ташиб олинмаяпти, десак универсал юклагич машинаси бузилиб қолганлигини рўкач қилишади. Аслида уни тузатиш учун инженер Абдували Деҳқоновнинг уч ҳафтадан бери «қўли тегмаяпти».

Техника ремонти ҳам ўлда-жўлда. 3 та чизель планировка қиладиган 2 та машина, 30 та «зигзаг» боронаси, 13 та сеялка, 2 та универсал тракторга ҳам қўл урилгани йўқ.

Аҳволнинг ана шундай ачинарли бўлишига қарамасдан, колхоз раҳбарлари даладаги ҳақиқий аҳволни яширишга ҳаракат қилмоқдалар. Колхоз раиси партком секретарига бизни 1-бригадага олиб боришни шипшитиб қўйди. Раиснинг фикрича, у ерда иш яхши эмиш. Ўзи ҳозир шу бригададан қайтибди. Бордик. Партком секретари уялиб қолди. Раис келибди-ю, дала ишларининг бориши билан атрофлича танишмай, изига қайта қолибди. 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришга сўз берган бу бригадада кўкламга тайёргарлик бўш. Гектарига энди 300 килограммдан гўнг ҳозирланибди. Сув шохобчаларини чим босиб ётибди.

— 40 ишчи кучимиз бор, — дейди бригада бошлиғи Исмоил Ҳусаинов.

Далада эса 20 киши ишлаяпти. Габелчи Саримсоқовнинг айби билан уларга ҳам иш тақсимлаб берилмаган.

Дала ишларида йўл қўйилаётган ана шундай камчиликлар колхоз раҳбарларини ташвишга солмаётганлигига ҳайронмиз. Улар қачонгача ҳақиқий аҳволни яширишаркин-а?!

Ш. ЗУҲРИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» газетасининг штатсиз мухбири.

СОВЕТ — БОЛГАРИЯ ШАРТНОМАСИНИНГ 17 ЙИЛЛИГИ

Болгария Халқ Республикаси халқ ҳокимияти йилларида беқиёс даражада ривожланди, халқ хўжалиги ва маданияти тағин ҳам тез суръатлар билан ўсиб бормоқда. Суратда: Болгария пойтахти Софиядаги В. И. Ленин номли майдони тасвирланган.

ТАСС фотохроникаси.

ДЎСТЛИК ТИМСОЛИ

СССР билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Москвада шартнома имзоланганига 17 йил тўлди.

Совет—Болгария шартномаси халқаро вазият мураккаб бўлган бир вақтда тузилган эди. Ана шу шартнома имзоланмасдан сал илгари Трумэннинг машъум доктринаси эълон қилинди. Бу доктрина Жанубий Европа ва Яқин Шарқ мамлакатларида АҚШнинг сиёсий ва ҳарбий ҳукмронликка эришиш мақсадини илгари сурди. Ғарб давлатлари Лондонда Германия масаласи юзасидан чақирилган йиғилишни қасддан барбод бериб, Эльбадан тортиб Ғарбгача ҳукмронлик қилмоқчи бўлган янги милитарист давлат барпо қила бошладилар. 1948 йилнинг февралида империалистлар Чехословакияда контрреволюцион тўнтариш ясашга ҳаракат қилдилар. Қисқаси, вазият оғир бўлиб, империалистик кучлар Болгариянинг озодлиги, мустақиллиги ва янги социалистик жамият йўлидан равнақ топишига зарба беришга қулай фурсат кутмоқда эдилар.

Уларнинг бу ниятлари рўёбга чиқмади. Улуғ Совет Иттифоқи билан, барча социалистик лагерь билан ўрнатилган дўстлик ва ҳамкорлик империалистларнинг хаёлларини пучга чиқарди, Болгария чегараларида қудратли мудофаа қалъаси вужудга келтирилди, Совет—Болгария шартномаси ёш Болгария Халқ Демократик давлатининг мустақиллиги ва суверенитетини абадий таъминлаб берибгина қолмай, балки шу билан бирга унинг халқаро майдонга чиқиб олишига, ўнлаб давлатлар билан дипломатик ва савдо муносабатлари ўрнатишига, халқаро прогрессив ташкилотларга аъзо бўлиб киришига, халқларнинг ўзаро ҳамжиҳатлиги ва дўстлиги ишига муносиб ҳисса қўшишига ёрдам берди.

Болгария қисқа вақт ичида гуллаб-яшнаган давлатга айланди. Ваҳолонки, Ғарб дипломатлари уни «чўпонлар мамлакати» деб атар эдилар. Бундан ниҳояти йигирма йил илгари Болгария тикув машиналарининг оддий игнасини ҳам чет эллардан келтиришга мажбур эди. Эндиликда социалистик Болгария ўзининг металлургиясига ва машинасозлик саноатига, улкан химияси ва энергетикасига, ҳозирги замон оғир саноатининг бошқа энг муҳим тармоқларига эгадир. Болгариянинг завод ва фабрикалари бутун 1939 йил ичида қанча саноат маҳсулоти ишлаб чиқарган бўлса, эндиликда уни йигирма кун ичида ишлаб чиқармоқда.

Болгария қишлоқларининг ҳаётида ҳам туб революцион ўзгаришлар рўй берди. Болгария Совет Иттифоқидан кейин қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриб олган Европадаги иккинчи мамлакатдир. Мамлакат қишлоқ хўжалиги йирик механизациялашган социалистик хўжалик изига кириб олгач, маҳсулот ишлаб чиқариш урушдан аввалги даражасидан икки баравар ошди.

Болгар халқининг халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятлари ҳам ғоят каттадир.

Қардош болгар халқи ўзининг ҳамма ғалабаларига Советлар мамлакатининг беғараз ёрдами туфайли эришиш мумкин бўлди, деб қарайди. Ҳар иккала мамлакат халқларининг дўстлиги Болгарияни социалистик негизда қайта қуришда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Ҳар иккала мамлакат халқларининг иқтисодий ҳамкорлиги йил сайин кенгайяпти ва мустаҳкамланяпти. Болгарияда Совет Иттифоқининг ёрдами билан 1961—1965 йилларда 40 дан кўпроқ саноат ва энергетика корхоналари қурилади. Минглаб совет мутахассислари Болгария халқ хўжалигини ривожлантиришга бевосита ҳисса қўшдилар. Шу нарса қувончлики, ана шу совет мутахассислари орасида Ўзбекистон, Тожикистон ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларининг энг йирик олимлари, ишлаб чиқариш новаторларини учратамиз. Неча минглаб болгар гражданлари бизнинг мамлакатимизда ўз малакаларини оширишди. Болгариядан келган меҳнаткаш йигит ва қизлар республикамизнинг колхоз ва совхоз далаларида «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштиришдаги бой тажрибани ўргандилар.

СССР билан Болгария ўртасида тенгҳуқуқлилик асосида қарор топган дўстона ёрдам муносабатлари ҳар иккала халқ дўстлигининг ажойиб белгисидир. Йил сайин кенгайиб бораётган савдо-сотиқ, ўзаро тажриба айирбошлаш, ўзаро илмий-техника ҳужжатлари айирбошлаш, саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари коллективларининг дўстона мусобақаси, мутахассислар, адабиёт ва санъат ходимларининг, партия ходимларининг ижодий учрашувлари Совет—Болгария амалий ҳамкорлигида мустаҳкам ўрин олди.

Халқларимизнинг пролетар интернационализми, қардошларча ўзаро ёрдам, манфаатларнинг бирлигидан иборат ленинча принципларига асосланган дўстлиги мамлакатларимизнинг бахт-саодати учун хизмат қилибгина қолмай, балки шу билан бирга бутун социалистик лагерининг бахт-саодати учун, бутун дунёда тинчлик қарор топиши учун хизмат қилмоқда.

Ҳамиша ва ҳар қандай шароитда садоқатга садоқат, дўстликка дўстлик билан жавоб бериш — халқларимизнинг шонли шиори бўлиб қолди ва Совет—Болгария шартномасининг 17 йиллиги ҳам шу шиор остида нишонланмоқда.

В. НАЗАРОВ.

ИЖОД САМАРАСИ

Сами Абдуқаҳҳор кўпдан бери сатира соҳасида қалам тебратади. Унинг ҳажвий ҳикоялари, шеърий фельетонлари, эпиграмма ва пародияларини китобхонларимиз яхши билишади. Айниқса, масал жанрига унинг меҳнати кўп синггган. Унинг қалбакилик ва лаганбардорликни, мақтончоқлик ва ахлоқсизликни, манманлик ва калтабинликни боплаб танқид қилган кўпгина масаллари ўқувчиларга манзур бўлган. С. Абдуқаҳҳорнинг сатира бобидаги кўп йиллик ижодий меҳнати яхши самара берди: яқинда Москвада «Крокодил» журналига илова тарзида чиқадиган китоблар сериясида унинг «Олим Ғоз» деб номланган тўплами босилди. Бу—адабиёт мухлисларини ғоят қувонтирди, чунки «Олим Ғоз» «Крокодил» кутубхонасининг кўп йиллик тарихида ўзбек тилидан таржима қилинган биринчи китобдир.

Китобнинг ярмини масаллар ташкил қилади. Унга «Ўргимчак билан чивин», «Ваъзхон Айиқ», «Қалам билан қоғоз», «Олим Ғоз», «Айиқ билан Хўроз» каби 16 та энг яхши масал кирган. Уларда автор ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчилик принципида иш тутадиган баъзи раҳбарларни, ҳасадгўйлик ва ичи қоралик билан умр ўтказувчи бахилларни, таъмагирлик асосий касби бўлган фирибгарларни, ҳаётдан узоқ, илмда фақат шахсий манфаатини изловчи сохта олимларни, формализм ва бюрократизм ботқоғига ботиб кетган расмиятчиларни қаттиқ танқид қилади. Мазкур масаллар бадиий жиҳатдан ҳам анча пухта ишланган. С. Абдуқаҳҳор асарларининг оригиналлиги шундаки, у Крилов ёки Михалков каби йирик масалчиларнинг асарларидаги ситуацияни такрорламайди, уларнинг қаҳрамонларига хос бўлган сифатларини кўчирмайди, аксинча, маълум машҳур айиғу тулкилар, булбулу хўрозларнинг янги сифатларини топишга уринади. Бу сифатлар автор танқид қилаётган иллатни ташувчи кишиларнинг салбий моҳиятини яхши ифодалайди. Масалан, «Раҳбар Хўроз» масалида Хўроз сайроқи қушлар хорига раҳбар қилиб тайинланади. Куйнинг нималигини билмайдиган хўроз, албатта, булбул, майна, тўрғай, саъваларни хордан қувиб, уларнинг ўрнига Курка аммасини, қўшиқчи Макиённи, барча жўжаларни ишга олади, ҳатто Ғоз билан Ўрдакни ҳам унутмайди. Шу тариқа эски масал қаҳрамонлари билан янгидан танишамиз ва улар бизга салмоқли, ҳаётий гап айтади. Автор «қиссадан ҳисса»ни зўрма-зўраки чиқармайди, «ҳиссалар» масалнинг ўзидан, ундаги ситуациялардан, персонажларнинг хатти-ҳаракатидан табиий келиб чиқади.

«Олим Ғоз» китобига ёзувчининг олтита ҳажвий ҳикояси ҳам киритилган. Буларда ҳам С. Абдуқаҳҳор сюжет маҳоратини кўрсатган, кичик деталлар орқали кишилар характерининг муҳим томонларини оча билган. Бу ҳикоялар турмушнинг «икир-чикир»ларига эмас, жиддий томонларига бағишланган. Масалан, «Трамвайдаги учрашув» ҳикоясида мақтанчоқ, одамларнинг кўзига ўзини «фаришта» қилиб кўрсатувчи, аслида эса эскилик ботқоғига муккаси билан ботган иккиюзламачи шахс фош қилинади. «Омади келмади» ҳикоясида эса автор кулгили формада лаганбардорликни танқид қилади. Ёзувчи эскилик қолдиқлари билан янгича ахлоқ, янги урф-одатларни бир-бирига бадиий қиёс қилади. «Номаъқул касб», «Мададкор қўл» каби ҳикояларда эски иллатларни ташувчи кишилар янги ҳаёт билан тўқнашиб, шарманда бўлади.

Китобнинг сўнгги қисми латифалар, мутойибалардан иборат. Унда 9 та жуда ихчам, кулгили кичик-кичик латифалар тўпланган. Аммо улар традицион латифалар эмас, балки ёзувчи бугунги ҳаётда учратган, кўрган, кузатган воқеалардан чиқарилган лўнда хулосалардир. Уларда кўпинча иккита-учта жумла билан бирон ҳодисанинг кулгили моҳияти ёрқин очилади. Табассумдан тортиб қаҳқаҳагача — кулгининг ҳамма турини жондан севган халқимиз мана шундай мўлжалга бехато урувчи ихчам ҳажвларни ҳозир ҳам кўплаб ёқтиради. Лекин уларни тўплаш, қайта ишлаш билан ҳеч ким шуғулланаётгани йўқ. Ҳолбуки, бундай парчалардан, ҳазил-мутойибалардан замонамиз Насриддинининг янги саргузаштлари туғилади. С. Абдуқаҳҳор яхши тажриба бошлабди. Масаллари, ҳикоялари, фельетонлари билан бирга бу ишини ҳам янада жиддийроқ давом эттирса кўп маъқул иш бўларди.

«Олим Ғоз» китобининг муваффақияти ҳақида гапирар эканмиз, бу муваффақиятни таъминлашда қунт билан меҳнат қилган В. Липко, А. Наумов, В. Дробин ва бошқа таржимонларнинг, шунингдек, китобни безаган рассом В. Стацинскийнинг хизматини алоҳида таъкидлаш лозим.

Шуни ҳам айтиш керакки, С. Абдуқаҳҳорнинг асарлари баъзи нуқсонлардан холи эмас. Айрим асарларида замонамизнинг хилма-хил воқеалари чуқур, юксак маҳорат билан очиб берилаётгани йўқ. Автор бунга алоҳида эътибор бериши лозим.

Озод ШАРОФИДДИНОВ,
филология фанлари кандидати.

ИШ ҲАҚИ ОШИРИЛДИ

«СССР халқ хўжалигини ривожлантириш 1965 йилги давлат плани тўғрисида»ги қонуннинг (1964 йил 11 декабрда қабул қилинган) 3-моддасига биноан халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларидаги ишчи ва хизматчиларнинг минимал иш ҳақи миқдори 1965 йил 1 январдан бошлаб ойига 40-45 сўмгача (иш ҳақи минимал миқдорлари оширилмаган жойларда) оширилмоқда.

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги шартлари 1965 йилнинг 1 январидан бошлаб соқчилик ходимларига жорий этилди.

1965 йилнинг февраль-мартида уй-жой — коммунал хўжалиги, аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи корхона ва ташкилотлар ишчи ва хизматчиларининг иш ҳақи, март-апрелда эса савдо ва умумий овқатланиш системаси ишчи ва хизматчиларининг иш ҳақи оширилади.

Апрель ойида маданий-оқартув муассасалари ва санъат муассасалари, нашриётлар, тайёрлаш корхона ва ташкилотлари, моддий-техника таъминоти ва мол тарқатиш корхона ва ташкилотлари, давлат ва хўжалик бошқармаси республика ва маҳаллий органлари ходимларининг иш ҳақи оширилади.

Тегишли министрлик ва идораларнинг буйруқлари билан 45 сўмдан ортиқ миқдорда ставка (окладлар) кўзда тутилган ишчи ва хизматчиларга иш ҳақининг конкрет миқдори ойига 45 сўм миқдорида (халқ хўжалигининг тегишли тармоғида меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги шартлари жорий этилганига қадар) белгиланиши керак. Халқ хўжалигининг қолган ҳамма тармоқларида (иш ҳақининг минимал миқдори ҳали оширилмаган тармоқларда) ишчи ва хизматчиларнинг минимал ставкалари (окладлари) ойига 40 сўм миқдорида белгиланди.

Шуни айтиб ўтиш зарурки, ишчи ва хизматчиларга меҳнат ҳақининг янги шартлари жорий этилганига қадар корхоналарда, муассаса ва ташкилотларда ставкаларнинг (окладларнинг) минимал миқдори билан амалдаги миқдори ўртасидаги тафовут уларнинг қанча иш ҳақи олаётганликларидан қатъи назар тўланиши керак. Шу билан бирга, ишбай асосида белгиланган расценкалар, мукофотлар ва бошқа тўлов ҳамда имтиёзлар 1965 йил 1 январгача амалда бўлган ставкаларга қараб ҳисоб қилинади.

Иш ҳақи тартибга келтирилган ва ставкалар ойига 40 сўм миқдоридаги минимумгача оширилмаган жойларда ана шу ставкалар жорий этилиши билан бир вақтда, ишбай асосида белгиланган расценкалар, мукофотлар ва бошқа тўлов ҳамда имтиёзлар янги ставкаларга қараб ҳисоб қилинади.

Ишчи ва хизматчилар бир ой тўла ишламаган бўлсалар иш ҳақининг миқдори мазкур ойда ишлаган вақтларига мутаносиб равишда белгиланади.

Кунлик ставкалар ҳисобланган вақтда минимал ставкани (40 ёки 45 сўмни) иш кунларининг ўртача ойлик миқдорига (25,6) тақсимлаш керак, соат ставкалари ҳисобланган вақтда эса минимал ставкалар 174,6 соатга (7 соатлик иш куни бўлса) ёки 153,6 соатга (6 соатлик иш куни бўлса) тақсимланади.

(«ТРУД» газетасидан).

Ўзбекистон пойтахти — Тошкент шаҳрининг жамоли кундан-кунга очиляпти. Суратда: «Тошкент» меҳмонхонасининг марказий универмаг томонидан кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ПОЛЬША БИРЛАШГАН ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ВАРШАВА, 16 март. (ТАСС). Бугун бу ерда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг III пленуми очилди. Кун тартибига Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг Сейм ва халқ кенгашларига ўтказиладиган сайловлар тўғрисидаги ҳамда ана шу сайлов кампанияси муносабати билан партия ташкилотларининг вазифалари ҳақидаги докладини муҳокама қилиш масаласи қўйилган.

Пленумда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. Гомулка нутқ сўзлади.

НОСИР ЯНА ПРЕЗИДЕНТ ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

ҚОҲИРА, 16 март. (ТАСС). Олти йиллик янги муддатга Бирлашган Араб Республикаси президентини сайлаш юзасидан кеча умумхалқ референдуми бўлиб ўтди. Натижада ана шу лавозимга кўрсатилган бирдан-бир номзод Жамол Абдил Носирга сайловчиларнинг 99.99 проценти овоз берди. Шундай қилиб, Носир яна президент қилиб сайланди. Бирлашган Араб Республикаси Ички ишлар министрлигининг шу муносабат билан эълон қилган баёнотида сайловларда 6.950.652 киши қатнашганлиги айтилади. Фақат 65 киши қарши овоз берди.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

⊙ Триполидаги тўртинчи халқаро ярмарка томошабинлари социалистик мамлакатларнинг павильонларига, шу жумладан Совет Иттифоқи павильонига зўр қизиқиш билан қарамоқдалар. Ҳар куни социалистик мамлакатларнинг ташқи савдо ташкилотлари билан Ливия фирмалари ўртасида турли товарларни улгуржисига олиш ҳақида битимлар тузилмоқда.

⊙ Қувайт давлати билан Тунис Республикаси бошқа мамлакатлар билан муносабатларда бундан буён ҳам ижобий бетарафлик сиёсатига қатъиян амал қиладилар, дейилади Қувайтда эълон қилинган Кувайт-Тунис қўшма ахборотида. Қувайт давлатининг бошлиғи Амир Абдилла Ассалим Ассабоҳ билан Тунис президенти Бурғиба расмий музокаралар вақтида ҳар иккала давлатни қизиқтираётган масалаларни муҳокама қилдилар. Амир Ассалим Ассабоҳ президент Бурғибанинг Тунисга ташриф этсангиз, деган таклифини қабул қилди.

⊙ Салазар охранкасининг сиёсий трибунали Жозе Герейро Драгони «Коммунистик партияга мансублик ва қўпорувчилик ишлари олиб боришда айблаб» 26 ой қамоқ жазосига ҳукм қилди. Салазарчилар бошқа икки ватанпарварга қарши ҳеч қандай далил-исбот топа олмасалар ҳам, ана шу ватанпарварларни икки йил дастлабки қамоқ жазосига ҳукм қилдилар.

⊙ 1 апрелдан эътиборан Лиссабон-Иоганнесбург линиясида Жанубий Африка Республикаси билан португалиянинг «Авиация уюшмаси» тузилади. Бу уюшма Португалия ва Жанубий Африка ирқчиларининг самолётлари ўз территориялари устидан учиб ўтишини тақиқлаб қўйган Африкадаги мустақил давлатлар бойкотининг таъсирини бўшаштиришга қаратилган.

⊙ 14 мартда Ҳиндистоннинг шимолий районларида зилзила бўлди. Кашмирда ер айниқса қаттиқ қимирлаб, зилзила 90 секундча давом этганлиги қайд қилинди.

⊙ Бир неча кун муқаддам Токиода 58 жойда ёнғин чиқиб, бир кунда бўладиган ёнғинлар сони жиҳатидан йиллик «рекорд» қўйган эди. Яқинда бу «рекорд» ҳам орқада қолиб кетди. Полиция бошқармаси бир кунда 66 жойда ёнғин чиққанлигини рўйхатга олди. 28 февралдан 13 мартгача Японияда 643 марта ёнғин чиққани рўйхатга олинди. 12.500 квадрат метрга яқин уй-жой ёниб, йўқ бўлиб кетди.

(ТАСС).

«БАҲОР» СУДАНДА

ХАРТУМ, 16 март. (ТАСС). Ўзбекистон ССР халқ рақс ансамбли Хартумга келди.

Ўзбек артистларининг Омдурмандаги миллий театрда берган биринчи концерти зўр муваффақият билан ўтди. Концертни Судан ахборот министри Солиҳ Маҳмуд Исмоил ва Суданнинг бошқа расмий кишилари ҳам томоша қилишди.

ЯНА ЕР ҚИМИРЛАДИ

Кеча маҳаллий вақт билан соат 19,14 минут 26 секундда зилзила бўлганлиги аниқланди. Ер аввал тик, кейин эса ён томонга силкинди. Бу зилзиланинг кучи ҳам Тошкентда шу йил 14 март кунида бўлган зилзила каби 5 баллга етди.

Тошкент сейсмик станциясининг хабар беришича, зилзиланинг маркази Тошкентдан 60 километр узоқликдаги Қурама тоғларида бўлган. Зилзила бошланган марказий районда ер қимирлашнинг кучи 6 баллгача етган.

Николай Хохлов Москвага қайтиб келди

«Известия» газетасининг Африка мамлакатларидаги мухбири Николай Хохлов Конго қамоқхоналарида бир ярим ой ғайри қонуний равишда сақлаб турилгандан кейин, Совет ҳукумати кўрган чоралар ва халқаро жамоатчилик билдирган норозиликлар натижасида озодликка чиқарилди ва 16 мартда Москвага қайтиб келди.

Совет журналисти 29 январда Конго охранкаси томонидан Леопольдвилда қамоққа олинди. Унга Конго пойтахтида яширинча яшаб турибди, деган айб қўйилди. Бироқ, бу айб бошидан охиригача ёлғон бўлиб чиқди. Н. Хохловнинг паспорти қонунга бутунлай мувофиқ бўлиб, Конгода туриш ҳақида унга берилган ижозат муҳлати олти ойга тенг эди ва 1965 йил апрель ойида тугар эди.

Конго охранкасининг ғайри қонуний ҳаракатларига қарши норозилик белгиси сифатида совет журналисти очлик эълон қилди. У ўзи ушлаб олиниб, сўроқ қилиш учун полициянинг Луфунгула лагерига жўнатилган пайтдан бошлаб овқат олишдан бош тортди.

Совет ҳукумати Н. Хохловнинг дарҳол озодликка чиқарилишини талаб қилди. Конго ҳукумат маъмурларининг сурбетларча иғвогарлиги ва қўпол бебошлигидан журналистлар жамоатчилигигина эмас, шу билан бирга, барча софдил кишилар ҳам дарғазаб бўлдилар.

Шереметьево аэродромида «Известия» ва «Правда» газеталари редколлегияларининг аъзолари ва шу газеталарнинг ходимлари, Н. Хохловнинг қариндош-уруғлари ва ёру биродарлари, ТАСС, АПН, радио; телевидение вакиллари, чет эл мухбирлари совет журналистини самимий кутиб олдилар. (ТАСС).

Жазоир президентининг фармони

ЖАЗОИР, 16 март. (ТАСС). Республика президентининг «Жазоир Халқ Демократик Республикасининг расмий ахборотномаси»да эълон қилинган фармонига биноан, Жазоирда халқлар билан дўстлик миллий институти тузилди.

ОЗОДЛИК КУРАШИ ФРОНТЛАРИДА

Миллий озодлик кураши юксалиб бораётганлиги ҳозирги жаҳон тараққиётининг асосий омилларидан бири бўлиб қолди. Жанубий Вьетнам ва Конго, Ангола ва Латин Америкаси мамлакатлари, Шимолий Калимантан ва Мозамбик, Жанубий Арабистон ва Яшил Бурун ороллари халқларининг қаҳрамонона кураши бу ҳақиқатни исботлаб турибди. Мустамлакачиликнинг охирги сарқитлари қолган жойларнинг ҳаммасида озодлик ва мустақиллик учун курашувчилар ажнабий босқинчиларга бераётган зарбаларни кучайтирмоқдалар. Жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронти делегациясининг бошлиғи Хуинь Тан Фат Ҳинди-Хитой халқларининг яқинда бўлиб ўтган конференциясида сўзлаган нутқида «охирги америкалик солдат Жанубий Вьетнамдан кетмагунча курашимизни тўхтатмаймиз» деди. Жаҳоннинг бошқа районларида ҳам миллий озодлик кураши қатнашчилари мана шундай қатъият билан иш олиб бормоқдалар.

Мустамлакачилар ўтган йилнинг охирида Стэнливиль районида қуролли интервенция қилиб, бу билан Конгодаги миллий озодлик ҳаракати тўлқинини бостирмоқчи бўлган эдилар. Лекин уларнинг бу режалари Чомбе қўшинларига ва ёлланган оқ сотқинларга қарши ҳужум жангларини давом эттираётган конголик ватанпарварларнинг мардлик билан қаттиқ туриб кўрсатаётган қаршилигига дуч келиб тилка-пора бўлди. Озодлик йўлида курашувчилар эълон қилган маълумотларга қараганда март ойининг ўрталарида Конго қўзғолончилари деярли бутун Шарқий вилоятни ва Шимолий Катанга вилоятининг тўртдан уч қисмини ўз қўлларида ушлаб турибдилар. Қўзғолончиларнинг отрядлари Касаи вилоятини озод қилмоқ учун шимолдан жануб томонга ҳужум қилиб келмоқдалар. Хабарларда айтилишича, Манием вилоятида Чомбе солдатлари Кинду шаҳрининг озроқ қисминигина ушлаб турибди, холос. Конго ватанпарварлари Альбертвиль районида ҳам ҳукумат қўшинларининг позициясига ҳужум қилмоқдалар.

Леопольдвиль маъмурлари мамлакатнинг шарқи-шимолий районларини «тақиқланган зона» деб эълон қилдилар, чунки бу районларда қўзғолончилар билан шиддатли жанглар бўлмоқда. Ҳукумат қўшинларининг баъзи ҳарбий қисмлари қўзғолончилар томонига ўтиб кетмоқда.

Анголада миллий озодлик кучлари муваффақиятлар қозонаётганлиги тўғрисида хабарлар келмоқда. «Анголани озод қилиш халқ ҳаракати» раҳбарлик қилаётган партизанларнинг отрядлари Кабиндада Португалия мустамлакачиларига қарши ҳарбий операцияларни кенгайтириб юбордилар. У ердаги территориянинг учдан бир қисмидан кўпроғи ҳозир қўзғолончилар қўлида турибди. Хабарларда айтилишича, партизанлар Миконж, Белизе, Ибуко ва Зау районларида португалияликларнинг ҳарбий базаларини батамом қуршаб олганлар. Юқори Майомбанинг катта қисми қўзғолончи ватанпарварлар қўлига тамомила ўтди.

Яқинда португалияликлар Америка ҳарбий самолётларида келтириб Кабиндага туширган катта ҳарбий ҳаво десантини қўзғолончилар отряди қириб ташлади. Ватанпарварлар Дамба районида ва Камашило шаҳрини Лубало шаҳри билан туташтирувчи тош йўл районида муваффақиятли операциялар ўтказиши натижасида мустамлакачиларнинг солдатларига ва техникасига катта талафот етказдилар.

Жанубий Арабистон ватанпарварларининг инглиз оккупациясига қарши қуролли кураши бир минут ҳам тўхтамай давом этмоқда. Радфан, Бихан ва Вада-Арис районларида ҳаракат қилаётган қўзғолончиларнинг отрядлари кейинги ҳафталарда инглиз қўшинларининг позицияларига бир неча марта муваффақиятли ҳужум қилдилар. Дали районида ватанпарварлар инглизларнинг ҳарбий карвонига ҳужум қилдилар. Аданнинг қоқ марказида 13 мартда Жанубий Арабистон ватанпарварлари полиция участкасига дадиллик билан бостириб кирдилар.

Португалиянинг мустамлакаси бўлган Мозамбик территорияси Англия билан Франциянинг бирга қўшилган территориясига тенг келади. Мана шу территорияда, дейилади «Сазерн Африка Ньюс фичерс» бюллетенининг яқиндаги бир сонида, мустамлакачиликка кўрсатилаётган қаршилик ҳақиқатан ҳам ошкора партизанлар урушига айланиб кетди. Мозамбик озодлик фронтининг маълумотларига қараганда кейинги ҳафтанинг ўзидагина қўзғолончилар Португалиянинг ҳарбий постларига бир неча марта ҳужум қилдилар. Бу ҳужумлар натижасида португалияликларнинг 50 дан кўпроқ солдати ўлдирилди ва ўнлаб ҳарбий машиналар емириб ташланди.

Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг яқинда Найробида бўлиб ўтган сессияси шу ташкилотга аъзо бўлган ҳамма мамлакатларга мурожаат қилиб, уларни Африкада ҳали ҳам мустамлакачилик асоратининг азобини тортаётган халқлар миллий озодлик курашига берилаётган ёрдамни кучайтиришга чақирди. Ер шарининг бошқа қисмларида ҳам озодлик ва мустақиллик учун курашувчилар билан бирдамлик ҳаракати кенгайиб бормоқда.

В. ХАРЬКОВ,
ТАСС обзорчиси.

АЖОЙИБОТЛАР

МУСКУЛ МОДЕЛИ

Грузин биофизиклари М. Заалишвили ва Г. Микадзе, организм ҳужайраларида химиявий энергиянинг ўзига хос аккумулятори бўлиб хизмат қилаётган аденозинтрифосфорли кислота мускулларнинг ишлашини таъминловчи бирдан-бир нарса эмас, деб даъво қилмоқдалар. Улар мускул толасида АТФ деб аталган ва сувда эрийдиган янги оқсил модда борлигини топдилар. Мускул шу моддасиз ҳаракат қилолмайди.

Грузин биофизикларининг бу кашфиёти мускул ҳаракатининг механизмини аниқлаш учун катта аҳамиятга эга бўлиб, химиявий энергияни механикавий энергияга бевосита айлантира оладиган хемодинамик машина моделини яратишга имкон беради.

ЛЮМИНАФОРЛАР ИНСТИТУТИ

Ставрополда Бутуниттифоқ люминафорлар илмий тадқиқот институти тузилди. Бу институтнинг вазифаси — нурланиб турадиган кристаллар физикаси ва химиясини ўрганишдан ҳамда шундай кристалларни ишлаб чиқаришнинг мукаммалроқ технологиясини ишлаб чиқишдан иборат.

Шаҳар чеккасида қурилаётган ва мамлакатда биринчи бўлган люминафорлар ва химиявий реактивлар заводи бу институтнинг асосий ишлаб чиқариш базаси бўлиб қолади.

ГИДРОЛОГЛАРНИНГ «СЕРГАК КЎЗИ»

Оқим пунктлари деб аталган пунктларнинг ходимлари мамлакатимиздаги катта ва кичик 70 та гидроэлектростанцияга доимий навбатчилик қилиб турадилар. Бу пунктларни энергетика системаларининг «сергак кўзи» деса бўлади. Шу пунктларнинг ходимлари гидроузеллар орқали ўтадиган сувларнинг даражасини ва оқишини автомат асбоблар, электр алоқа воситалари ва бошқа энг янги техника ёрдамида йил бўйи мунтазам равишда кузатиб турадилар. Бундай кузатишлар гидрологик прогнозлар ва гидроэлектростанцияларнинг қанча энергия беришини белгилайдиган графиклар тузиш учун жуда катта аҳамияти бор.

Гидроэлектростанцияларда шундай кузатишлар олиб борадиган оқим пунктлари йилдан-йилга кўпайтирилмоқда.

ОЛОВГА БАРДОШ БЕРАДИГАН БЕТОН

Сув бетонга таъсир қилмаслигини ҳамма яхши билади. Аммо яқинда оловга ҳам бардош берадиган бетон ҳосил қилинди. Бундай бетон технологиясини Озарбайжон политехника институтининг олимлари ишлаб чиқди. Минг градусдан кўпроқ температурага бардош бера оладиган бу бетонни ишлаб чиқармоқ учун керамзит ва перлит деб аталган маҳаллий хом ашё асос бўлади.

Институтда Сумгаит синтетик каучук заводи учун химия реакторларининг иш чертежлари тузилиб бўлди. Бу реакторларни қуришда пўлат тунука ва оловга бардош берадиган ғиштлар ишлатилмасдан, балки иссиққа бардош берадиган янги бетондан ясалган йирик блоклардан фойдаланилади. Бу эса реакторларни монтаж қилишни анча жадаллаштиради, уларнинг қийматини бир ярим баравар камайтиради. Яна бунинг устига реакторнинг вазни ҳам тенг баравар камаяди.

ВУЛКАНЛАРНИНГ ШАЖАРАСИ

Арманистон олимлари, ернинг 150-250 километр чуқурлигидаги юқори мантиясида қайнаб турган магмадан иборат жуда катта денгизлар ер юзида отилиб чиқаётган вулканлар билан ҳамиша ҳам бевосита боғланган эмас, деб ҳисобламоқдалар. Кўпинча ёнар тоғларни мана шу денгизларнинг бир неча ўн километр чуқурликка жойлашган ўзига хос «бўлаклари» «озиқлантириб» туради.

Янги вулканология назариясининг авторлари — Арманистон ССР Фанлар академияси Геология фанлари институтининг ходимлари — масалан, бирмунча вақт отилиб туриб сўнгра ўз фаолиятини тўхтатиб қўйган вулканларнинг пайдо бўлишига ана шундай сабаб кўрсатмоқдалар. (ТАСС).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

Радио

18 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Эстрада концерти. 9.25 — Фортепьяно пьесалари. 9.45 — «Меҳнат унумдорлигини ошириш — меҳнаткашлар фаровонлигини оширишнинг муҳим фактори» (тож.). 10.10 — Твардовскийнинг «Василий Тёркин» поэмасидан парчалар. 10.30 — Концерт. 10.50 — Эълонлар. 11.10 — «Ўзбексельмаш»чилар — қишлоқ меҳнаткашларига (репортаж). 11.20 — Б. Гиенко. Квартет. 13.30 — Дам олиш концерти (рус.). 16.15 — Маданият радиоуниверситети. 17.50 — Латвия радиоси эшиттириши. 19.20 — Татар куйлари. 20.00 — Халқ университетларида (рус.). 20.10 — Скрябин ва Даргомижский асарлари. 20.40 — «Пропагандистлар тажриба алмашадилар». 22.00 — Қардош социалистик мамлакатларда. 22.10 — Халқ куйлари. 22.30 — Усмон Носир шеърлари (рус.). 23.10 — Музика. 23.25 — Чайковскийнинг «Мазепа» операси. Боши соат 22.00 да иккинчи программа орқали (Москва).

Телевидение

18 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Ёш математиклар олимпиадаси олдидан** (катта ёшдаги мактаб ўқувчилари учун). 18.40 — **Коммунарлар жасорати** (Париж Коммунаси куни). 19.00 — **Давлат жиноятчиси** (бадиий фильм).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — **Катта иш ташаббускорлари** (саноат ходимлари учун). 21.15 — Ғалаба кунининг 20 йиллиги олдидан. **Ҳаёт ва жасорат** (адабий эшиттириш). 21.55 — **Сиҳат-саломатлик тележурнали.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Олмаота телестудияси эшиттиришлари.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/III да **Князь Игорь**, 19/III да **Франческа Да-Римини, Соялар ва балетлардан парчалар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/III да **Биринчи муҳаббат**, 19/III да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/III да **Икки билагузуи.** 19/III да **Тошболта ошиқ**

Кино

Кутилмаган севги — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун). «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5 ва кеч 7 да).

Қора кўзойнак — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ИСКРА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун, 2-залда кеч 8 ва 10 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз 3, 5, кеч 7 ва 9 да).

Австралиялик хотин излайди — «ДРУЖБА» (2-залда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЮЛДУЗ» (кеч соат 9 да).

Уч опа-сингил — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 9-40 минутда).

«Трясогузка» армияси — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 9 яримда).

Всевед бобонинг уч олтин сочи — «ИСКРА» (эрталаб соат 10 да).

Олтин калит — «СПУТНИК» (эрталаб соат 10 да).

Тош гул — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 9 да).

Оддий аскар Александр Матросов — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 9-40 минутда).

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИ
1965 йилда «А» класси бўйича СССР биринчилиги учун ўтказиладиган
ФУТБОЛ ЎЙИНЛАРИГА АБОНЕМЕНТЛАР СОТАДИ

Абонемент ҳақи — 16 сўм 25 тийин.

Абонементларга коллектив заявкалар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Социализм кўчаси, 21-уй, телефон 4-20-41, 4-19-79, 4-23-70.

2505-АВТОКОЛОННАГА
«ЗИЛ-585» автомашинасида кўмир ташиш учун **шоферлар,**
2, 3, 4-разрядли **токарлар,**
3, 4, 5-разрядли **тунукасозлар,**
3, 4-разрядли **мисгар,**
4, 5-разрядли **ускуна слесари**
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Огородная кўчаси, 42-уй.

«УЗГОСПРОЕКТ» ИНСТИТУТИГА
архитекторлар, инженерлар, қурувчилар, электриклар, йўл қурувчилар, гидротехниклар, шунингдек сув таъминоти ва канализация, иситиш ва газ таъминоти, автоматика ва телемеханикага доир инженерлар
КЕРАК

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 18-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (шу кўчада юрадиган транспортнинг «Область ижрокоми» остановкаси).

«Главташкентстрой» автотрестининг
АВТОРЕМЗАВОДИГА
автослесарлар, токарлар, электросваркачилар ва газосваркачилар, темирчилар, автоэлектриклар, ёрдамчи ишчилар, юкчилар
КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқ билан, оилалилар — 2, 3 йил ичида квартира билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Складская кўчаси, телефон 6-26-02, 6-26-09 (4, 5-троллейбус, 21-автобуснинг «Экскаватор заводи», 4-автобуснинг «Чирчик-Горний» остановкаси).

Тошкент шаҳридаги
4-СТОМАТОЛОГИЯ ПОЛИКЛИНИКАСИГА
стоматолог врачлар, ўрта медицина ходимлари
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Максим Горький кўчаси, 173-уй, телефон 4-07-33.

АНГРЕН СУТ-МОЙ ЗАВОДИГА
қаймоқли сутдан маҳсулот ишлаб чиқарувчи тажрибали мастер
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Ангрен шаҳри.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 31226. Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р-01745. ИНДЕКС 64543 № В. 64.